

NORGES
IDRETTSFORBUND
Hordaland idrettskrets

BERETNING

HORDALAND IDRETTSKRETS

2016 - 2017

INNHold

KRETSSTYRET	4
KONTROLLKOMITÉ	4
VALGKOMITÉ	4
STYRETS BERETNING	5
STYRETS ARBEID	6
ADMINISTRASJON HIK, NIF OG IDRETTSCAMPUS BERGEN	8
MEDLEMSKAP OG AKTIVITET	9
BARNEIDRETT	12
UNGDOMSIDRETT	12
VOKSENIDRETT	13
IDRETT FOR MENNESKER MED FUNKSJONSNEDESETTELSE	14
MEDLEMSKAP OG ORGANISASJON	15
FRIVILLIGHETEN	15
HELSE, SIKKERHET, ANTIDOPING	16
KOMPETANSEUTVIKLING	18
IDRETTSRÅD	19
ØKONOMISK RÅDGIVNING OG TILBUD OM REGNSKAPSFØRING	20
IDRETTENS FINANSIERING	20
IDRETTSANLEGG	22
IDRETTENS SAMFUNNSBIDRAG	25
IDRETTEINNSOM INKLUDERINGSARENA	27
FYSISK AKTIVITET FOR HELSE OG TRIVSEL	31
IDRETTSCAMPUS BERGEN	32
OLYMPIATOPPEN VEST	34
REGNSKAP	37
REVISORBERETNING	50
ÅRSBERETNING FOR HIK	54
ÅRSBERETNING FRA KONTROLLKOMITEEN	58

KRETSSTYRET

Leder

Helge Johnsen

Nestleder

Gunn Berit Lunde Aarvik

Styremedlem

Gunn H. Knudsen

Styremedlem

Terje Valen

Styremedlem

Gjertrud Østervold Toft

Styremedlem

Robert-André Teikari

Varamedlem

Steinar Kvinge

Varamedlem

Leila Rossow

KONTROLLKOMITÉ

Medlem

Medlem

Varamedlem

Varamedlem

Svein Brunvatne

Marit Pedersen

Gerd Østerfeldt

Gunnar Nyhammer

Os Turn

Bergens Svømme Club

Laksevåg T&IL

Håstein idrettslag

VALGKOMITÉ

Leder

Medlem

Medlem

Varamedlem

Tore-Christian Gjelsvik

Christine Ullestad

Lars Riis Ellingsen

Liv Nyheim Kilen

Askøy Fotballklubb

Bønes IL

Tertnes Håndball

Strandvik IL

STYRETS BERETNING

Aktivitets- og medlemskapsutviklingen har vært positiv i perioden. Det er i dag flere medlemmer i idretten i Hordaland, mer aktivitet og mer frivillighet enn noen gang. For flere andre frivillige organisasjoner er bildet annerledes, så fortsatt vekst er ingen selvfølge. Den positive utviklingen i medlemskap og aktivitet skyldes først og fremst godt arbeid i idrettslagene.

Nye idretter kommer til. Skateboard er siste skudd på stammen, og Bergen Skateboardklubb er blitt tatt opp som første klubb innen denne idretten i Norge.

2016 og 2017 har vært utfordrende år for ledelsen i Norges idrettsforbund. Stikkord har vært åpenhetsdiskusjon og fremlegging av bilag. Det har vært igangsatt en stor ryddejobb med blant annet nye rutiner for representasjon, innkjøp og mat- og alkoholserving. Tilskuddet til NIF fra departementet er redusert for andre året på rad. En konsekvens for HIK er redusert rammetilskudd. Heldigvis har HIK flere ben å stå på økonomisk. HIK mottar ca 25% av inntektene fra NIF. Hordaland fylkeskommune bidrar med mer. HIK har også andre inntekter i tillegg til at vi har en tilfredsstillende egenkapitalsituasjon.

Det er en utfordring å bygge en organisasjon for fremtiden samtidig som de økonomiske rammene blir knappere. Det gjelder å ikke miste fokus på det som er hovedmålet for oss alle: At aktiviteten i idrettslagene støttes og gis best mulig vekstvilkår. Forventningen om oppfølging fra idrettslagene blir ikke mindre de kommende årene.

HIK registrerer med glede høy anleggsaktivitet, noe som gjenspeiles i rekordhøy utbetaling av spillemidler til Hordaland.

Idrettscampus Bergen har gått inn i en ny fase. Her samarbeider 8 store aktører om kompetanse, ressurser og utstyr. Det er bl.a. etablert innendørs løpebane på Brann Stadion og ulike forskningsprosjekter er igangsatt med Høgskulen på Vestlandet som en sentral part.

Likestillingsperspektivet blir tyngre vektlagt i dag enn tidligere. Det er en del å gå på før vi kan si at likestillingsperspektivet er godt nok ivaretatt i idretten. På flere områder går det fremover. Nasjonale tall viser at kvinneandelen i idretten øker, unge kvinner øker mest og det er 50-50 fordeling av styremedlemmer i idrettslagene hvis vi ser på den yngste ledergruppen.

Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommuner går sammen fra 1.1.20. Våre to idrettskretser har startet planleggingen av arbeidet med fellesmøter.

Kommunene er viktige samarbeidspartnere for HIK, men aller viktigst for idrettsråd og idrettslag i fylket. Kommunene tilfører idretten i Hordaland store ressurser i form av tilskudd og ikke minst bygging og drift av anlegg. HIK vil berømme de kommunene som praktiserer gratisprinsippet når det gjelder bruken av anleggene.

Styret ønsker å takke alle som bidrar for at idretten i Hordaland kan gi barn og ungdom i fylket trygge og gode oppvekstvilkår. Vi takker alle idrettslag og frivillige som legger til rette for aktiviteten året gjennom.

Takk for godt arbeid og samarbeid.

Kretsstyret

STYRETS ARBEID

De viktigste sakene utover handlingsplaner og budsjett- og regnskapssaker behandlet i tingperioden

- Samarbeid med idrettsråd og særkretser
- Samarbeid med offentlige myndigheter
- Lov- og organisasjonssaker
- Arbeid med å få etablert Idrettscampus Bergen
- Gjennomføring av Fakkelf stafetten, Voss januar 2016 ifm. Ungdoms-OL.

Deltakelse i politiske debatter og møter

- Møte og presentasjon for Komite for kultur, idrett og regional utvikling, Hordaland fylkeskommune januar 2016
- Anleggsseminar, Bergen februar 2016
- Idrettens time i kommunestyret, Tysnes september 2016 og Samnanger november 2017
- Politisk temamøte sammen med NIF-ledelsen, Bergen november 2016
- Møte med politisk og administrativ ledelse, Askøy kommune november 2016
- Møte med Rogaland idrettskrets og Sogn og Fjordane idrettskrets, Hamar januar 2017
- Valgkamparrangement ifm Stortingsvalget 2017, Idrettens Hus august 2017
- Møte ifm regionaliseringsprosessen, Førde november 2017

Høringer og innspill

- Hordaland fylkeskommune - Ny vestlandsregion
- Hordaland fylkeskommune - Budsjettutkast 2017
- Hordaland fylkeskommune - Skulebruksplan 2017-2030
- NIF - Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2016
- NIF - Spillemiddelsøknad 2017 og 2018
- NIF - Utviklingsplaner
- Bergen kommune – Ny idrettsplan 2017-2027
- NIF - Forslag til ny forskrift Grasrotandel 2017
- NIF - Enklere idrettslag, november 2017

Møteaktivitet

I tingperioden har også de valgte vararepresentantene vært innkalt til styremøtene.

I 2016 har det vært gjennomført 7 styremøter og behandlet 52 saker.

I 2017 har det vært gjennomført 8 styremøter og behandlet 52 saker.

Representasjon og deltakelser

- Årsmøter i idrettsrådene
- Kretsting i særkretser og regioner
- Jubileumsmarkeringer i idrettslag

Idrettspolitisk debattmøte i Bergen 2016

foto: JanneLandås

Politisk møte Idrettens Hus 2017

- Åpning av ulike idrettsanlegg
- Hovedkomite for Sykkel-VM 2017
- Fordelingsmøte Spillemidler til idrettsanlegg i Hordaland 2016 og 2017, Hordaland fylkeskommune
- NM kunstløp, februar 2016
- NIF Ledermøte i Oslo, juni 2016 og Bodø, mai 2017
- Dialogmøter for særforbund og idrettskretser, april 2016
- Idrettskretsledermøte, Kirkenes september 2016
- Plankonferanse, Hordaland fylkeskommune oktober 2016
- Idrettsrådskonferansen i Hordaland, november 2016 og 2017
- Kulturkonferanse, Hordaland fylkeskommune Bergen november 2016 og 2017
- Prestasjonskonferanse OLTV, Bergen november 2016 og september 2017
- Anleggskonferanse Kvinnherad mars 2017
- Arrangement ifm World Cup feestyle, Voss mars 2017
- Forbundsting, Norges Friidrettsforbund, Bergen mars 2017
- Ungdomsnettverksmøte Oslo IK, mars 2017
- NIF Styrelederforum, Gardermoen mars 2016
- Anleggskonferanse i regi av Fjell, Sund og Øygarden IR, Straume april 2017
- Årsmøte Voksenopplæringsforbundet, Hordaland april 2017
- Kretsledermøte, Oslo april 2017
- 2 møter med idrettsrådene i Voss, Bergen og Stavanger om mulig fremtidig Vinter-OL/PL på Vestlandet, våren 2017
- Kretsledermøte, Bergen sept/okt 2017
- Representasjon i Distriktsrådet i Heimevernet (09 Bergenhus)

Arbeidsfordeling i styret

Det har ikke vært utvalg eller komiteer i perioden. Styret har gjennomført to samlinger med hele administrasjonen både i 2016 og 2017 for å evaluere og planlegge virksomheten.

Wenche Fivelstad overrekker gave på vegne av Gjensidigestiftelsen til styreleder Helge Johnsen

ADMINISTRASJON HORDALAND IDRETTSKRETS

Knut Songve
Organisasjonssjef

Anne-Kristine Aas
Seniorrådgiver

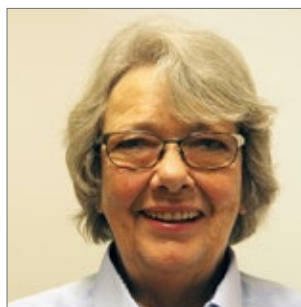
Heidi Hatlen
Sekretær

Grethe Hillestad
Utvikl.konsulent 80%
100% fra 01.03.17

Gunn Hilde Øymo
Fagkonsulent 80%

Mette Rivelrud
Utdanningskonsulent
50% Sluttet juni 2016

Martin Uthaug
Utdanningskonsulent

Ole Nilsen
Økonomikonsulent

Edel Johannessen
Økonomikonsulent

Janne Landås
Informasjonskonsulent

NORGES IDRETTSFORBUND

Thea Lunde Christiansen
Fagkonsulent - Paraidrett

IDRETTSCAMPUS BERGEN

Randi Marie Berntsen
Daglig leder

AKTIVITETSMÅL

MEDLEMSKAP OG AKTIVITET

Tabellene under viser utviklingen i antall medlemskap og aktivitetstall fra 2012, mens grafene viser den samme utviklingen fra 2006. Tallene viser ikke bedriftsidretten som er vist i en egen oversikt på side 9. Fristen for rapportering av medlemstall og aktivitetstall for 2017 er 31. mars 2018 og er derfor ikke med i denne oversikten.

Sammenligner vi medlemskapstallene med forrige tingperiode ser vi en samlet oppgang på 1 378 medlemskap fra 2015 til 2016. Det er økning i alle aldersgrupper utenom aldersgruppen 13–19 år som har en nedgang på 489 medlemskap. Størst oppgang har aldersgruppen over 26 år med en økning på 951. Sammenligner vi kjønnene er det størst økning blant kvinner som går opp med 1 166 medlemskap, mens menn øker med kun 212.

Aktivitetstallene viser en oppgang på 708 fra 2015 til 2016. Størst oppgang har gruppen menn over 26 år med en økning på 2 732 aktive. Ser vi på de ulike aldersgruppene er det nedgang i alle grupper bortsett fra de over 26 år som har en betydelig oppgang på 3 266 aktive.

Figur 6 viser utviklingen i aktivitetstall for de elleve største idrettene i Hordaland i 2016 fra 2006 og frem til og med samordnet rapportering for 2016.

Ser vi på utviklingen fra 2015 til 2016 utmerker seiling, triathlon og sykkel seg, med en økning på henholdsvis 67%, 66% og 32%. Idrettene som har stor nedgang er fleridretter, motorsport og skøyter med en nedgang på henholdsvis 38%, 19% og 17%. Ser vi på endring i antall aktive er sykkel den idretten som øker mest og går opp med 916 aktive.

Tallene for bedriftsidretten i Hordaland for 2015 og 2016 er som følger:

År	Idrettslag	Kvinner	Menn	Sum
2015	175	8594	13122	21716
2016	155	8410	12235	20645

MEDLEMSKAP 2012-2016

År	Antall IL	Kvinner					Menn					Sum		
		0-5	6-12	13-19	20-25	26-	0-5	6-12	13-19	20-25	26-	K	M	Totalt
2012	806	3584	23137	14624	6395	23012	3251	26489	19000	10548	43427	70752	102715	173467
2013	824	3701	23628	14940	6409	23205	3348	26870	18447	10428	43766	71883	102859	174742
2014	824	3735	25118	15547	6675	23513	3343	28061	19102	10288	44386	74588	105180	179768
2015	819	3547	25108	14865	6664	22866	3296	28331	18570	10511	43674	73050	104382	177432
2016	814	3661	26078	14659	6803	23015	3320	27964	18287	10547	44476	74216	104594	178810

Fig. 1

AKTIVITETSTALL 2012-2016

År	Kvinner					Menn					Sum		
	0-5	6-12	13-19	20-25	26-	0-5	6-12	13-19	20-25	26-	K	M	Totalt
2012	2959	21161	12885	5332	15843	2570	23965	16339	8913	30869	58180	82656	140836
2013	3157	22122	13808	5316	15982	2623	24841	16415	9318	32150	60385	85347	145732
2014	3009	23237	13903	5405	16038	2619	25073	16749	8868	33180	61592	86489	148081
2015	2778	23297	13501	5786	16564	2483	25013	16279	8991	32365	61926	85131	147057
2016	2835	23441	13040	5328	17098	2342	24484	15640	8460	35097	61742	86023	147765

Fig. 2

MEDLEMSKAP 2006-2016

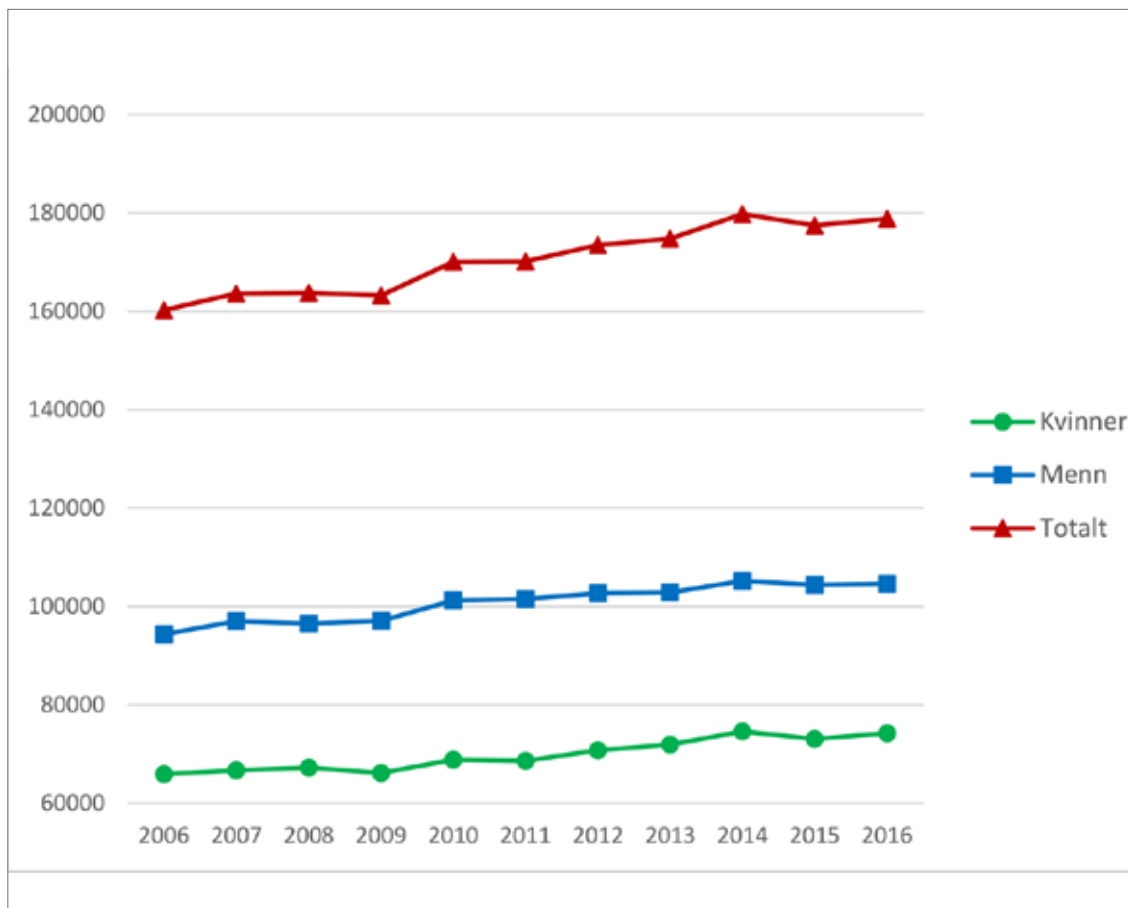

Fig. 3

AKTIVITETSTALL 2006-2016

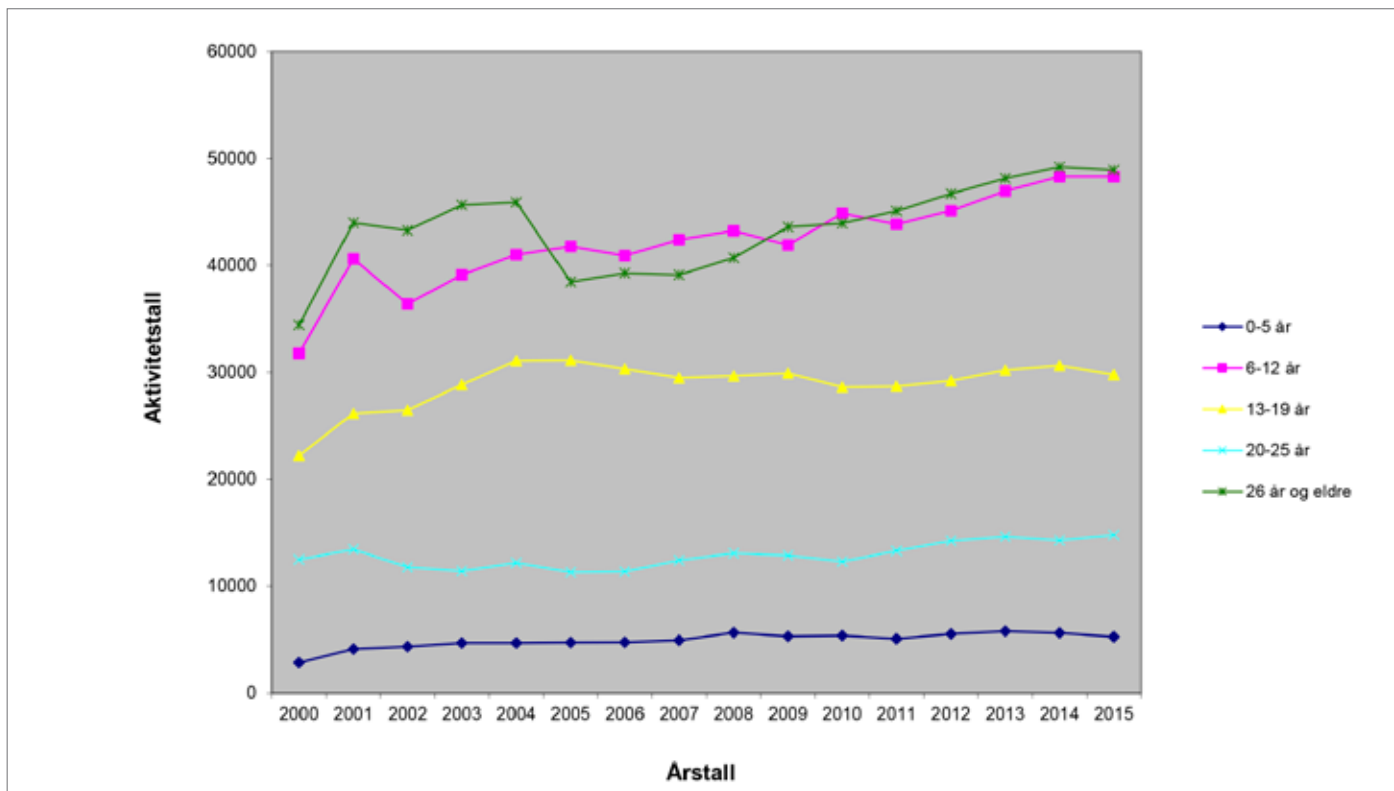

Fig. 4

DE 10 STØRSTE IDRETTLAGENE I HORDALAND

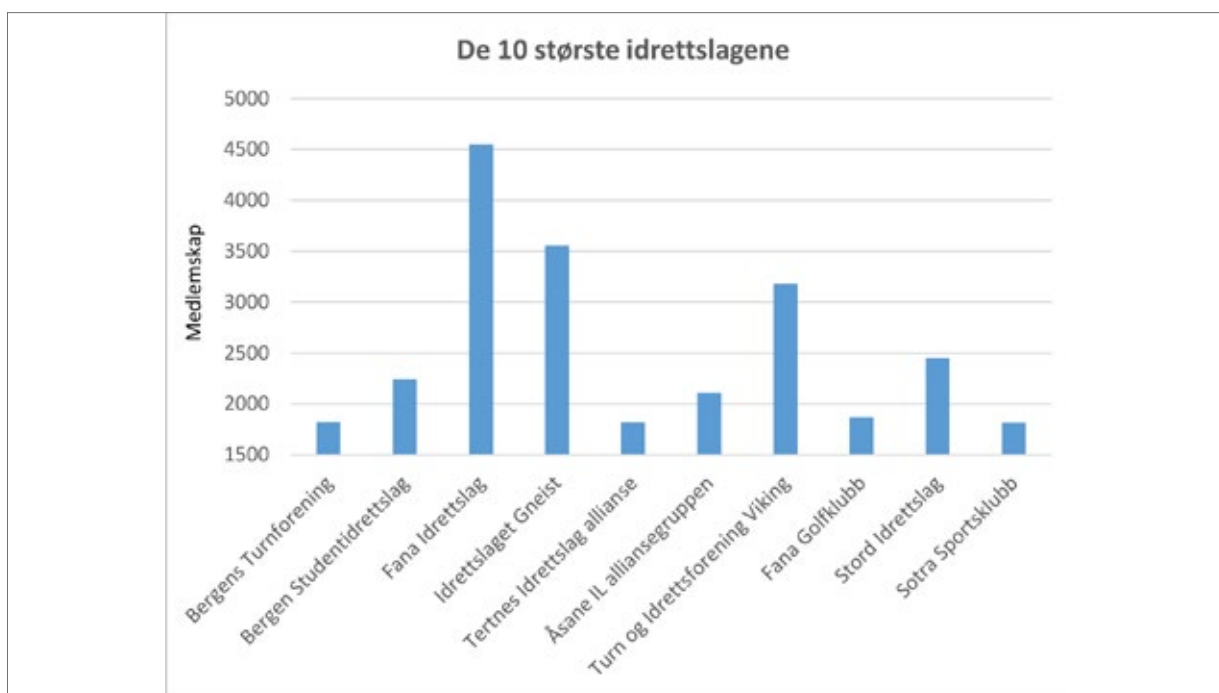

Fig. 5

UTVIKLING 11 STØRSTE IDRETTER I HORDALAND

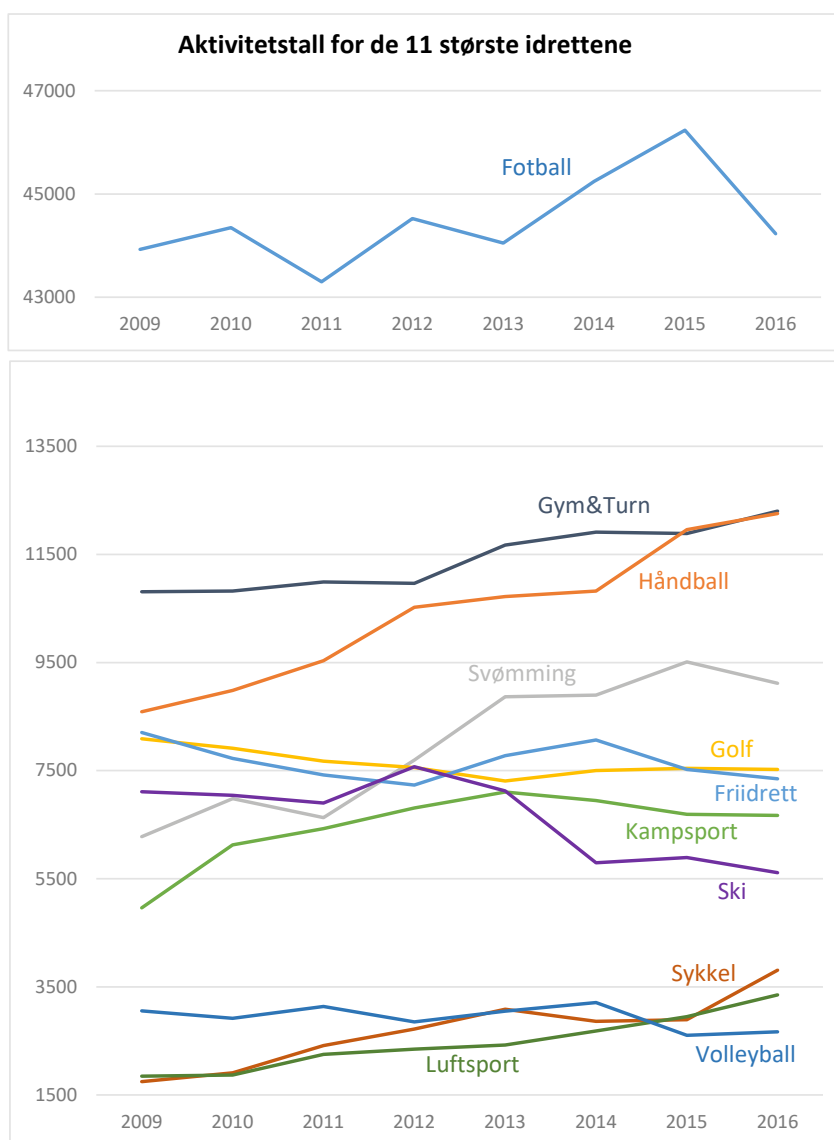

Fig. 6

BARNEIDRETT

HIK har i 2016 gjennomført 13 aktivitetslederkurs i barneidrett hvor Idrettens barneidrettsrettigheter og Bestemmelser er en viktig del av kurset. I tillegg har vi informert om barneidrettsrettigheter og bestemmelser i nyhetsbrev. I de reviderte bestemmelsene om barneidrett er barneidrettsansvarlig en rolle som er spesifisert som også er blitt synliggjort gjennom nyhets sak og nyhetsbrev.

I 2017 ble det gjennomført 10 Aktivitetslederkurs barneidrett. Syv av kursene er holdt for SFO-ansatte og ungdomsskoleelever som er med på AktiVane, to kurs er gjennomført for idrettslag og ett kurs er gjennomført på Olsvikåsen videregående skole for elever som tar Barne- og ungdomsarbeiderfaget.

HIK godkjenner rammene for virksomheten i idrettskolene og har i 2016 og 2017 behandlet og godkjent søknader om oppstartsstøtte fra 8 idrettslag.

HIK har behandlet søknad om spillemidler til utstyr til idrettsskoler. 7 idrettslag fikk utbetalt samlet kr 45 899,- i 2016 og 4 idrettslag i 2017 med samlet beløp kr 10 496,-

UNGDOMSIDRETT

HIK arrangerte i 2016 fakkelturné på Voss i forbindelse med Ungdoms-OL. Det deltok 500 elever fra videregående skoler på dagarrangement med mange ulike aktiviteter, konsert og foredrag. Det var 50 på basistrening og 200 på kveldsseminar med bl.a. foredragsholderne Marco Elsafadi og Kjetil Andre Aamodt.

For første gang var det fokus på unge ildsjeler på Idrettsgallaen, og i Hordaland var det Sara Stokken Rott fra Kalandseid IL som ble valgt ut. Hun og to andre ungdommer har bidratt i stor grad til planlegging og gjennomføring av fakkelturnéen, samt som frivillige under Ungdoms-OL.

Det var nærmere 50 unge frivillige fra Hordaland under Ungdoms-OL på Lillehammer.

HIK avsluttet det treårige prosjektet «Ungdomsløftet» i 2015. Gjennom Ungdomsløftet har vi hatt 58 ungdommer på Lederkurs for ungdom og Aktivitetslederkurs ungdomsidrett og 18 deltakere på Coaching- og kommunikasjonskurs. I tillegg har ungdommene gjennomført ulike arrangementer etter kursdeltakelsen.

Vi har gjennomført ett Lederkurs for ungdom med 24 deltakere fra 13 ulike idrettslag i 2016 og ett kurs med 21 deltakere fra 12 ulike idrettslag i 2017. Deltakerne skal jobbe videre i sine lokale idrettslag før de får faglig påfyll og erfaringsutveksling året etter hovedkurset.

Ungdomsløftet ble avsluttet i 2015, men det er likevel jobbet med å løfte frem ungdom. Ett av tiltakene er knyttet til en undersøkelse om ungdomsutvalg i idrettslag og idrettsråd som ble sendt ut på høsten 2017. Her blir det samlet inn informasjon om hvor mange som har ungdomsutvalg, om de ser noen effekt av å ha det og innspill til hvordan et eventuelt ungdomsutvalg i idrettskretsen kan se ut. En annen undersøkelse som pågår er en aktivitetsundersøkelse blant ungdom som søker svar på hvorfor begynner ungdom med idrett, hvorfor slutter de og hva som kan gjøres for å beholde og rekruttere flere ungdommer.

HIK har gjennom 2016 fulgt opp idrettslagene som har idrettsskole for ungdom. I 2017 var det ingen nye søknader om idrettsskole for ungdom.

I forbindelse med kretstinget i 2016 ble det avholdt et seminar som hadde fokus på idrettens ungdomsår 2016, med tittelen «Alle skal med – bredde og topp». Ungdommene som bidro på fakkelturnéen holdt innlegg i tillegg til toppidrettsutøver Stine Skogrand, Tertnes Håndball Elite, Steinar Vedå, Kirkevoll Basketballklubb/Bergen Handicap IL og Hans R. Dankertsen Fana IL.

Gjennom perioden har en av styrets representanter deltatt på nasjonale ungdomssamlinger.

HIK har jobbet sammen med NIF om å videreutvikle ungdomsidretten og særlig Lederkurs for ungdom, samt vært pådriver for utvikling av Aktivitetslederkurs ungdomsidrett. HIK har også samarbeidet med Norges Cykleforbund om deres ungdomsledersatsing under Sykkel-VM 2017.

I 2015 i Hordaland var det 29 780 ungdommer 13-19 år i registrert aktivitet, som tilsvarer ca 66% av befolkningen. Ser man medlemstall opp mot befolkningen er det 74%. I 2016 i Hordaland var det 45 016 ungdom i alderen 13-19 år i fylket. Det er registrert 28 680 ungdom i aktivitet samme år, som tilsvarer ca. 64 %. Det var 32 946 medlemskap, dvs. 73 % av befolkningen i fylket. (Befolkningstall fra SSB, aktivitets- og medlemstall fra idrettens registre).

VOKSENIDRETT

Idrettsmerket

NIF har sluttet å registrere idrettsmerketakerne sentralt. For at vi skal få statistikk over idrettsmerket må nå hver enkelt idrettsmerketaker registrere seg via NIFs nettsider med antall ganger. Hordaland idrettskrets har fortsatt med å registrere idrettsmerketakerne i Hordaland.

Vi har også registrert idrettsmerketakerne i Hordaland via NIFs nettside for å få statistikk for Hordaland og for landet.

I 2016 og 2017 ble det ikke holdt statuettutdeling. På grunn av stadig færre kvalifiserte vil det være utfordrende å arrangere Statuettutdeling som eget arrangement slik vi har gjort i flere 10-år.

Fakkelturné på Voss i forbindelse med Ungdoms-OL 2016

f.v. Nikolay M. Bjånesøy, Sara Stokken Rott, Mette Rivalsrud, Jeanette Heggen og Martin Uthaug

IDRETT FOR MENNESKER MED FUNKSJONSNEDESETTELSE

Norges idrettsforbund har organisert sitt regionale arbeid ved å etablere fagkonsulentstillinger i regioner. På Idrettens Hus i Bergen er det en fagkonsulent som har ansvar for Hordaland og Sogn og Fjordane. Fagkonsulenten skal legge til rette for at utøvere med funksjonsnedsettelse blir medlemmer og utøver idrett i idrettslag. Dette innebærer å støtte særforbundene i deres arbeid for å gjøre idrettslagene gode samt å bistå idrettslag med å tilrettelegge for idrett for mennesker med funksjonsnedsettelse. I 2016 og 2017 har fagkonsulenten arrangert tverridrettslige kurs/temakvelder, planlagt og gjennomført ulike idrettsdager, jobbet for å synliggjøre og få ut informasjon om eksisterende og nye tilbud til målgruppen samt samarbeidet med ulike organisasjonsledd i idretten for å skape/ivareta idrettstilbud. Samarbeid med aktører utenfor idretten som kommuner, Nav hjelpemiddelsentral, interesseorganisasjoner med flere er viktig med tanke på informasjon, synliggjøring og rekruttering.

Noen av tiltakene i 2016 og 2017 er temakveld i ADHD, turbocamp for barn og unge med fysiske funksjonsnedsettelse, Nordsjølekene (idrettsdag for utviklingshemmede), paralympisk samling for nye og eksisterende utøvere, paraidrettsdag, tilretteleggingskurs paraidrett, Grenseløs idrettsdag (rekrutteringsdag for nye utøvere) og trenerseminar.

	Kurs/seminar/foredrag	Del-takere	Rekrutteringsdager	Deltakere m/funksjonsnedsettelse	Oppfølgings-skjema
2016	7	264	10	338	25
2017	6	115	8	385	12

Fig. 7

Bocciaserie

Hordaland idrettskrets arrangerer bocciaserie for mennesker med utviklingshemming. Serien arrangeres hvert år fra oktober til juni fordelt på 3-4 lørdager hvor klubbene er vertskap. I 2016 deltok 15 boccialag fra 7 idrettslag - ca 85 spillere. I 2017 deltok 14 boccialag fra 6 idrettslag - ca 80 spillere. Lag som har spilt i serien er Arna Boccialag, Askøy Helsesportlag, Austrheim IL, B-gjengen Manger Boccialag, Nordhordland Ballklubb, Øystese IL og Signo United.

Vinteraktivetsuke

Vinteraktivetsuken er et årlig arrangement i samarbeid med Hordaland fylkeskommune og er et tilbud til mennesker med utviklingshemming. Vinteraktivetsuken arrangeres mandag til fredag på Oset Høyfjellshotell på Golsfjellet. Ved Oset er det ideelle forhold for alle typer vinteraktiviteter og aktivitetene blir tilrettelagt den enkeltes funksjonsnivå. På programmet står blant annet skigåing, aking, hundspannkjøring, snøscooterturer, aktivitetsløype, svømming, konkurransedag og bocciaturnering. Tilrettelegging og gjennomføring skjer i samarbeid med regionalt ansatt konsulent i Norges idrettsforbund - Idrett for mennesker med funksjonsnedsettelse. Arrangementet har en arrangørstab på 5 personer.

- 2016 - 38 deltakere og 58 ledsagere
- 2017 - 38 deltakere og 53 ledsagere

foto: Janne Landås

Grenseløs idrettsdag i Haukelandshallen 2016

ORGANISASJONSMÅL

Visjonen «idretts glede for alle» skal prege alt arbeidet i organisasjonen. Godt verdiarbeid er en forutsetning for å skape en inkluderende og åpen idrett for alle. Andre sentrale faktorer for å utvikle idrettsorganisasjonen er å sikre gode vilkår for frivilligheten samt å styrke kompetansearbeidet.

MEDLEMSKAP OG ORGANISASJON

For å oppnå målet om at idrettslagene skal drive sin virksomhet i tråd med idrettens lover, regelverk og retningslinjer, har HIK i perioden forsterket arbeidet innenfor lov og organisasjon. Det har vært økende pågang fra idrettslag som ønsker hjelp i organisatoriske eller lovmessige spørsmål.

HIK har rådgitt idrettslag innen blant annet disse områdene:

- Opptak av nytt idrettslag i NIF
- Opptak av idrettslag i ett eller flere særforbund
- Idrettslags utmelding fra særforbund
- Oppløsning av idrettslag
- Godkjenning av idrettslagets lov
- Navneendring på idrettslag
- Kjønnfordeling vedrørende f.eks. valg av styre og ved valg av representanter til årsmøte/ting i overordnet org.ledd.
- Søknad om dispensasjon fra kjønnfordeling
- Søknad om dispensasjon om valgbarhet
- Kontingent og treningsavgift etc.
- Vedtaksførhet (årsmøte, styremøte)
- Dugnad
- Sammenslutning av 2 eller flere idrettslag
- Idrettslagsallianse
- Årsmøte og ekstraordinært årsmøte
- Rutinekontroll søknad om momskompensasjon
- Medlemsundersøkelse
- Politiattestordningen

Det har vært gjennomført rutinemessig kontroll av idrettslag som har søkt om momskompensasjon for varer og tjenester. I 2016 ble 21 idrettslag kontaktet av idrettskretsen. På bakgrunn av denne oppfølgingen ble enkelte idrettslags søknadsgrunnlag endret. Samlet sett ble søknadsgrunnlaget oppjustert etter denne kontrollen. I 2017 ble også 21 idrettslag kontaktet av idrettskretsen vedrørende rutinemessig kontroll. Av disse ble 2 søknadsbeløp justert ned og 5 ble justert opp.

FRIVILLIGHETEN

Frivilligheten er idrettens arvesølv. Uten denne har ikke idretten muligheten til å tilby det aktivitetstilbudet den gjør i lokalsamfunnene i dag – hver dag hele året. Frivilligheten i idretten er fortsatt svært stor, men den er i endring. Av utviklingstrekk ser vi at det er en mindre andel som gjør et svært stort antall timer frivillig innsats i idrettslagene, og det er tyngre å finne personer som vil påta seg de «tunge» vervene. Det er lettere å rekruttere frivillige til å påta seg avgrensede, konkrete oppgaver. Samlet sett har frivilligheten i idretten aldri vært større enn den er i dag. Frivilligheten har en verdi for organisasjonene og for samfunnet, men også for den enkelte. Folk er frivillige også fordi det gir dem noe. Det frivillige organisasjonslivet kan brukes som et middel til mange viktige samfunnsutfordringer. For eksempel kan det være et godt verktøy til god integrering og til demokratiopplæring.

Idrettskretsen får fra tid til annen spørsmål om det finnes beregninger som sier noe om verdien av det frivillige arbeidet som legges ned i idrettslagene i fylket. HIK har nå laget et estimat som kan illustrere omfanget. Det er utarbeidet en oversikt som sier noe om verdien av frivillig innsats i idrettslagene i den enkelte kommune i Hordaland. Tallene er oppdatert med bakgrunn i grunnlaget fra Samordnet rapportering 2016 (medlemstall) og [SSBs sate-littregnskap for ideelle og frivillige organisasjoner for 2014](#) (pub.okt 2016).

Verdien av frivillighet

På neste side er det en tabell som viser verdien av frivillighet i den enkelte kommune i Hordaland basert på tallene fra 2016. Dette er bare tall, og de klarer selvsagt ikke å beskrive den merverdien for samfunnet og den enkelte som ligger i det store lokale fellesskapet og frivillige engasjementet. De er likevel en konkret illustrasjon av et omfang som ellers er vanskelig å forstå.

VERDIEN AV FRIVILLIGHET I HORDALAND I 2016

Kommune	Antall medlemskap	Verdien av frivillighet
Askøy kommune	8 464	75 153 811
Austevoll kommune	1 395	12 386 527
Austrheim kommune	851	7 556 226
Bergen kommune	101 490	901 153 154
Bømlo kommune	3 292	29 230 428
Eidfjord kommune	276	2 450 668
Etne kommune	1 335	11 853 773
Fedje kommune	133	1 180 938
Fitjar kommune	868	7 707 173
Fjell kommune	8 830	78 403 610
Fusa kommune	1 291	11 463 087
Granvin herad	158	1 402 918
Jondal kommune	224	1 988 948
Kvam herad	3 579	31 778 768
Kvinnherad kommune	3 593	31 903 077
Lindås kommune	3 810	33 829 870
Masfjorden kommune	779	6 916 921
Meland kommune	3 527	31 317 048
Modalen kommune	177	1 571 624
Odda kommune	2 579	22 899 537
Os kommune	5 871	52 129 965
Osterøy kommune	2 136	18 966 037
Radøy kommune	1 468	13 034 711
Samnanger kommune	324	2 876 871
Stord kommune	6 840	60 733 940
Sund kommune	1 192	10 584 043
Sveio kommune	855	7 591 743
Tysnes kommune	1 100	9 767 154
Ullensvang herad	1 227	10 894 816
Ulvik herad	552	4 901 336
Vaksdal kommune	1 332	11 827 136
Voss kommune	8 528	75 722 082
Øygarden kommune	734	6 517 356
SUM	178 810	1 587 695 295

Fig. 8 er basert på medlemskapstall fra 2016

HELSE, SIKKERHET, ANTIDOPING

Seksuell trakassering

Sentraladministrasjonen i NIF har i mange år arbeidet med seksuell trakassering i idrettslag med særlig vekt på å ivareta personer med homofil orientering. Det er utviklet både etiske retningslinjer og forslag til beredskapsplan som kan brukes i idrettslagene. De siste årene har omfanget av hvor mange som har opplevd seksuell trakassering generelt i

Norge dessverre eskalert. NIF ønsker å ta et aktivt grep om denne problematikken. HIK har inngått et samarbeid med Redd barna og SMISO (Senter mot incest og seksuelle overgrep) for å utvikle et kurskonsept for idrettslag med fokus på forebygging mot seksuelle overgrep og ivaretagelse av de aktive i idretten. Dette styrker kompetansen i arbeidet.

Kurskonseptet heter «Trygg på trening», og varer i 3 timer. Temaer som blir snakket om er;

- Seksuell trakassering/overgrep
- Hva kan man gjøre ved mistanke om seksuelle overgrep?
- Bevisst bruk av sosiale medier
- Etiske retningslinjer
- Beredskapsplan

I første gjennomføring av kursene har HIK inngått et samarbeid med Bergen kommune. Bergen kommune har en tilskuddsordning hvor 10 idrettslag får mulighet til å få god økonomisk støtte mot at de viser tydelig retning og utvikling i arbeidet sitt. Konseptet «Trygg på trening» ble presentert for de 10 idrettslagene på en samling arrangert av Bergen kommune høsten 2017 med en oppfordring til å arrangere kurs i sine idrettslag.

Det ble gjennomført 2 kurs i 2017 der 3 idrettslag deltok, flere av idrettslagene gjennomfører kurs i 2018. Tilbakemeldingene etter kursene er meget gode.

Antidoping

En viktig del av antidopingarbeidet er å tilby antidopingforedrag og drive holdningsskapende arbeid overfor idrettslag, idrettsråd, særkretser, skoler og offentlig ansatte som arbeider med barn og unge. Idrettslag i Hordaland har gjennom året blitt oppfordret til å bli med i forebyggingsprogrammet «Rent idrettslag». HIK har også oppfordret alle idrettslag til å bruke e-læringsprogrammet «Ren utøver».

Verdi- og holdningsskapende arbeid danner grunnlaget for aktiviteten. Idrettens grunnverdier, helse og ærlighet, er fundamentet i antidopingarbeidet. Idrettslagene spiller en avgjørende rolle i verdi- og antidopingarbeidet. Her skapes utøvernes verdier

og holdninger for år fremover. Dette arbeidet gjøres i samarbeid med Antidoping Norge. Det er stort behov for å intensivere og løfte frem det forebyggende antidopingarbeidet i samfunnet generelt, og blant unge spesielt, for å nå ut med kunnskap og informasjon rundt skadevirkningene ved bruk av doping.

Idrettskretsens mål er at idretten skal være en trygg arena å sende sine barn og unge til, samt at de rene utøverne skal få muligheten til å vinne.

Vi ønsker å bidra til å redusere de fysiske, psykiske og sosiale konsekvensene hos unge mennesker som følge av dopingbruk. Holdningsskapende arbeid og skolering er viktige virkemidler i dette arbeidet.

I løpet av de siste årene har kjennskapen om bruk av dopingmidler økt betydelig. Vi ønsker å bidra i arbeidet med å forhindre at doping ødelegger liv til brukere, familie og tilfeldige tredjeparter.

Gjennomførte foredrag/samlinger:

Idrettslag, idrettsråd og særkretser:

2016: 42 foredrag med 4 872 deltakere

2017: 59 foredrag med 6 741 deltakere

Ungdomsskole:

2016: 15 foredrag med 2 130 deltakere

2017: 7 foredrag med 995 deltakere

Politi, treningssentre, helsepersonell, lærere, forsvaret og andre offentlig ansatte:

2016: 14 foredrag med 1 330 deltakere

2017: 15 foredrag med 1 287 deltakere

Klubbesøk:

2016: 20 klubbesøk med 127 deltakere

2017: 13 klubbesøk med 75 deltakere

Hordaland idrettskrets er involvert i prosjektet «Lokal mobilisering mot doping» i Hordaland, og sitter i styringsgruppen for prosjektet. Dette arbeidet er finansiert av Antidoping Norge og Hordaland fylkeskommune. HIK er representert i styringsgruppen for prosjektet, som har som formål å gi unge mennesker i Hordaland tilstrekkelig kunnskap og informasjon til å avstå fra dopingbruk og bygge opp under

en tydelig nulltoleranse i sine lokalmiljøer. I 2016 og 2017 har hovedinnsatsområdet for dette prosjektet vært videregående skoler i fylket.

Alle videregående skoler i Hordaland kan benytte seg av tilbudet som er gratis.

Rent idrettslag

www.rentidrettslag.no er

et kompetansehevende tiltak

der idrettslaget på en positiv måte viser sin nulltoleranse til doping. Gjennom Rent idrettslag utformer idrettslaget en antidoping-policy. Blant utøverne gjennomføres enkle tiltak for å øke kunnskapen om antidoping. Slik skapes gode holdninger. Skal idretten opprettholde sin rene verdiprofil for fremtiden, er det viktig at alle idrettens organisasjonsledd er en tydelig verdiformidler av Ren idrett.

Hordaland idrettskrets er sertifisert som Ren idrettskrets. Sertifiseringen gjelder for tre år. HIK ble sertifisert første gang i 2008, og har resertifisert seg hvert tredje år – siste gang i august 2016.

Per 31.12.17 hadde vi i Hordaland 388 registrerte idrettslag/idrettsråd/særkretser på www.rentidrettslag.no Totalt i landet var det per 31.12.17 registrert 1 138.

Hordaland leder fortsatt «landskonkurransen» om flest registrerte Rent idrettslag.

Ren utøver

Opplæring og informasjon

er en viktig grunnpilar i

antidopingarbeidet. Antidoping

Norge har utviklet et verdensledende e-læringsprogram www.renutover.no for idrettsutøvere, trenere, ledere og deres støtteapparat. Programmet er nå tatt i bruk av en rekke internasjonale særforbund, og også andre antidopingorganisasjoner. I Norge har programmet blitt godt mottatt blant utøvere og særforbund.

Hordaland idrettskrets oppfordrer alle utøvere, trenere, ledere, støttespillere og foreldre til å gjennomføre programmet.

E-læringsprogrammet består av 7 moduler, og hver modul tar 4-5 min å gjennomføre:

- Kosttilskudd
- Helsekonsekvenser
- Meldeplikt
- Dopinglisten
- Medisinsk fritak
- Regelbrudd
- Dopingkontrollen

Mange trenere, ledere, utøvere og foreldre i Hordaland har gjennomført Ren utøver. Før elever starter på Toppidrettslinjene i Hordaland må de ha gjennomført e-læringsprogrammet. Flere kretslag i Hordaland er i prosess med å innføre krav om å gjennomføre Ren utøver før de får representere Hordalandsidretten. Fana Fotball er beste klubb i landet når det gjelder antall som har gjennomført programmet, per 31.12.17 hadde over 500 spillere gjennomført. I Fana Fotball får en ikke stå på dommerkortet før Ren utøver er gjennomført, dette gjelder alle spiller fra 13 år og oppover.

KOMPETANSEUTVIKLING

HIK har i perioden bistått en rekke idrettslag og idrettsråd i sin ledelse- og organisasjonsutvikling. Det har vært vektlagt KlubbAdmin-kurs, idrettsrådsbesøk, klubbbesøk og ulike temamøter med tema som: Sponsorarbeid, barne- og ungdomsidrett, mobbing, anlegg, økonomi som barriere, antidoping, treningskontakt og inkludering.

Idrettsforbundet sentralt inviterte i 2016 to særforbund og to idrettskretser, Hordaland IK og Buskerud IK, til et pilotprosjekt, kalt «Bedre klubb brukerundersøkelse». Arbeidet i Hordaland gikk ut på at 13 idrettslag ble spurt en rekke spørsmål om sin situasjon på flere felt, ledelsesutvikling, innføring av lover og bestemmelser, kompetanseutvikling, kunnskapsdeling og involvering, samt tilbakemelding til idrettskretser. Gjennom året har idrettslagene fått presentert sine tilstandsrapporter og det har vært jobbet med konkrete tiltak i etterkant for å forbedre situasjonene i idrettslagene. Arbeidet ble avsluttet i 2017, men NIF jobber med en videreutvikling av konseptet. I ettertid har den kontakten som HIK har hatt med klubbene under Bedre klubb, utløst flere

kurs i styrearbeid i praksis. Dette viser at effekten av å reise ut til klubbene og treffe de på deres arena utløser vilje til å gjennomføre kompetansehevede kurs.

SportsAdmin, idrettens system for registrering av utdanningstilbud, er byttet til en ny løsning kalt IdrettSkurs som idrettskretsen har tatt i bruk. Samtidig vil påmelding til kurs i hovedsak tas via MinIdrett. Dette er i tråd med innføring av elektroniske medlemsregistre og registrering av alle medlemmer i idrettens database.

Gjennom perioden har vi planlagt og kommet godt i gang med områdesatsningen i Ytre Arna sammen med Bergen kommune. To klubber er involvert i tillegg til en rekke andre frivillige organisasjoner. Utvikling av organisasjonene og området som sådan står sentralt i arbeidet. Fokus i arbeidet har vært å jobbe med styrene i å utvikle gode planer og systemer som styrker organisasjonen og fremmer samarbeid i lokalmiljøet.

I 2017 startet HIK opp med samlinger for daglig ledere og administrativt ansatte i idrettslag. Det har vært en samling på Idrettens hus og en samling hos Bergens Seilforening på Hjellevad. Tema som har vært gått gjennom er økonomi, skatt, tilskuddsordninger, sponsorarbeid, merverdiavgift, klubbutvikling og erfaringsutveksling.

Idrettskretsen hadde i perioden 4 nye veiledere på NIF sin veilederskolering, og har hatt en ansatt med som koordinator på Internasjonalt Olympisk akademi i 2016. HIK har et aktivt veilederkorps som har bidratt til kompetanseutvikling i mange idrettslag. HIK har blant annet bidratt på regionale møter med klatreforbundet og med rugbyforbundet, foruten et godt samarbeid med NFF Hordaland og NHF Region Vest. Det har også vært et samarbeid med NIF om å videreutvikle ungdomsidretten og særlig Lederkurs for ungdom.

Stikkord som seksuell trakassering, antidoping, inkludering, ledelsesutvikling, verdier, psykisk helse, tilrettelegging, anleggsutvikling m.m. er temaer som inngår i kompetanseutviklingsområdet. Disse blir beskrevet nærmere under andre kapitler i rapporten.

Kurs og seminar	2016	2017
Aktivitetslederkurs barneidrett	13	10
Temamøter	73	75
Lederkurs for ungdom	1	1
KlubbAdmin	5	4
Klubbbesøk	45	25
Idrettsrådsbesøk	35	31
Klubbens styrearbeid i praksis	4	9
Idrettsrådets rolle og ansvar	5	4
Start- og oppfølgingsmøter	2	3
Veiledermøter	0	1
Virksomhetsplan	3	1
Økonomikurs	1	3
Treningskontaktkurs	1	1
Trygg på trening		2
Daglig leder samling		2
Totalt	188	172

Fig. 9

IDRETTSRÅD

Idrettsrådene består av alle idrettslagene i kommunen som er medlemmer av NIF. Alle kommuner med flere enn tre idrettslag skal ifølge NIFs lovverk ha et idrettsråd. Idrettsrådet er et fellesorgan for idretten i den enkelte kommune, organisert i NIF gjennom idrettskretsene og underlagt NIFs lover og vedtekter. Idrettslag med medlemskap i NIF blir automatisk medlem i idrettsrådet i sin kommune.

I Hordaland har vi 25 idrettsråd og 8 kontaktidrettslag. Kontaktidrettslagene har idrettsrådets oppgaver

– ansvaret for kontakt og samarbeid med kommunene. Idrettskretsene har service- og støtteoppgaver overfor idrettsrådene og skal sørge for at det opprettes idrettsråd i kommuner med fler enn 3 idrettslag. Idrettskretsene godkjenner også idrettsrådenes lov.

Idrettsrådet skal arbeide for best mulige forhold for idretten i kommunen. Idrettsrådet skal være en arena for samarbeid mellom lagene, mellom lagene og de kommunale myndigheter og mellom lagene og idrettskretsen. Blant idrettsrådets oppgaver er å formidle idrettslagenes anleggsbehov til kommunale myndighetene, fordele tilskuddene til "Lokale aktivitetsmidler" og dokumentere og synliggjøre idrettens lokale omfang.

Alle saker som er av felles interesse for idretten skal sendes kommunen gjennom idrettsrådet. Idrettsrådet skal være en møteplass og utviklingsarena i skjæringspunktet mellom offentlig og frivillig virke.

Hordaland idrettskrets oppfordrer idrettsrådene til å inngå samarbeidsavtaler med sine kommuner. Flere idrettsråd i Hordaland har nå inngått slike avtaler. Disse bidrar til en klargjøring av viktige prinsipper og gjensidige krav og forventninger til samarbeidet mellom idrettsrådet og kommunen.

I perioden har idrettskretsen:

- Vært tilgjengelig og bistått idrettsrådene i deres arbeid.
- Jobbet for å tydeliggjøre overfor kommunene idrettsrådenes lovpålagte rolle og oppgaver som

Idrettsrådskonferansen november 2016

organisasjonsledd i idretten.

- Brukt idrettsrådene som medarrangør ved gjennomføring av fellesidrettslige kurs og temadager
- Deltatt og bidratt på årsmøtene.
- Gjennomførte relevante konferanser i samarbeid med idrettsråd som har ønsket dette.
- Gjennomført den årlige «Idrettsrådskonferansen Hordaland», en konferanse for faglig påfyll og erfaringsutveksling for alle idrettsrådene i Hordaland.
- Deltatt og bistått aktuelle idrettsråd i arbeidet frem mot kommunesammenslåingen og sammenslåing av de berørte idrettsråd.
- Jobbet for at alle IR i Hordaland skal ha samarbeidsavtaler med sin kommune.

Deltakelse på årsmøter (HIK-adm og/eller -styret)

2016: 25 årsmøter med 520 deltakere

2017: 21 årsmøter med 487 deltakere

Idrettsrådsbesøk

2016: 35 samlinger med 404 deltakere

2017: 31 samlinger med 452 deltakere

Temadager/temakvelder

2016: 26 arrangementer med 2 491 deltakere

2017: 36 arrangementer med 4 145 deltakere

Tema: Motivasjon, Ungdom, Antidoping, Ren idrett, KlubbAdmin, Samarbeid IR/kommune, Økonomi, Tiltak mot mobbing, Kosthold og ernæring.

Kurs: Idrettsrådets ansvar og rolle

2016: 4 kurs med 61 deltakere

2017: 5 kurs med 195 deltakere

Idrettsrådskonferansen Hordaland

2016: 74 deltakere

2017: 75 deltakere

Idrettens time i kommunestyret

2016: Tysnes

2017: Samnanger

Samarbeidsavtaler IR og kommune

18 IR har per 31.12.17 undertegnet samarbeidsavtaler med sin kommune. Flere idrettsråd er i prosess med sin kommune om en samarbeidsavtale.

ØKONOMISK RÅDGIVNING OG TILBUD OM REGNSKAPSFØRING

HIK har i dag et godt etablert tilbud når det gjelder økonomisk rådgivning og regnskapsføring med to heltidsansatte. Målsettingen med dette arbeidet er å bidra til at alle idrettslag skal ha kunnskap om NIFs lover og regler når det gjelder regnskap og økonomi. Det har vært en jevn økning i etterspørsel de siste årene spesielt når det gjelder rådgivning.

Det holdes regnskapskurs, sponsorkurs og andre økonomikurs samt informasjonsmøter for å holde organisasjonsleddene oppdatert på endringer i lover og regelverk og praktiske konsekvenser av disse.

HIK bistår også særkretser med økonomikurs som en del av deres eget kursopplegg etter forespørsel. En av våre økonomikonsulenter er faglig kontaktperson og fagansvarlig for NFF Hordaland sitt kvalitetsklubb- prosjekt innenfor dette feltet.

I 2016 har HIK ført regnskapene for 28 organisasjonsledd og 29 i 2017 i tillegg til idrettskretsen, Olympiatoppen Vest og Idrettscampus Bergen. Hovedvekten av kundene er idrettslag, men også særkretser inngår i kundegruppen.

HIK har i perioden lagt vekt på oppfølging av momskompensasjonsordningen for varer og tjenester slik at flest mulig idrettslag kjenner til og benytter seg av denne ordningen.

IDRETTENS FINANSIERING

Det har vært en positiv utvikling av flere viktige rammevilkår for idrettslagene i perioden. Det har vært en økning i utbetalinger av lokale aktivitetsmidler, grasrotandel og momskompensasjon for varer og tjenester. Det har vært en nedgang i tildelt beløp til idrettslagene innenfor momskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg.

Lokale aktivitetsmidler (LAM)

De lokale aktivitetsmidlene skal understøtte den frivillige innsatsen i idrettslagene. Målsettingen med ordningen er fra Kulturdepartementets side å bidra til aktivitet og deltakelse i medlemsbaserte

foreninger som driver idrett og fysisk aktivitet for barn og ungdom. Det er idrettsrådene i den enkelte kommune som står for fordeling av disse midlene. HIKs oppgave er å kontrollere beløpene og å følge opp at tildelingen skjer i tråd med retningslinjene fra Kulturdepartementet og Norges idrettsforbund.

Kommune		2016	2017
Modalen	27 012	29 069	31 227
Fedje	38 350	39 704	43 266
Granvin	45 686	50 339	50 038
Eidfjord	46 687	49 630	51 920
Ulvik	59 693	62 038	66 216
Jondal	59 359	65 938	69 226
Masfjorden	99 376	105 287	110 611
Samnanger	137 059	147 119	151 620
Tysnes	150 398	159 881	168 174
Austrheim	168 740	179 024	192 253
Ullensvang	201 087	213 411	222 352
Fitjar	208 757	224 401	244 549
Vaksdal	226 431	254 888	262 984
Etne	240 438	259 496	275 024
Fusa	260 780	268 004	287 815
Radøy	306 466	328 270	342 369
Øygarden	300 797	333 942	358 170
Austevoll	315 137	347 768	372 467
Odda	365 158	382 509	416 110
Sveio	356 821	387 118	417 991
Sund	424 517	475 034	511 672
Osterøy	506 219	538 136	562 087
Kvam	503 552	526 083	570 740
Meland	521 893	566 142	608 739
Bømlo	809 684	873 496	914 613
Kvinnherad	855 371	901 147	936 811
Voss	835 362	886 967	954 117
Lindås	987 761	1 072 372	1 161 420
Os	1 235 869	1 348 531	1 451 869
Stord	1 202 854	1 287 556	1 357 059
Fjell	1 720 746	1 828 174	1 923 660
Askøy	1 866 809	2 040 166	2 214 109
Bergen	14 645 012	15 531 499	16 485 239
SUM	29 729 881	31 763 141	33 786 520

Fig.10

Grasrotandelen

I 2017 ble det utbetalt 455 millioner kroner til lokale lag og foreninger i Norge gjennom grasrotandelen. Dette er en økning fra 395 millioner i 2015. Idretten står for 266 millioner av dette beløpet (58 %). I perioden ble 5 % av beløpet en spilte for øremerket en klubb eller forening.

Utviklingen i ordningen for idrettslagene i Hordaland har vært slik:

År	Antall idrettslag	Antall givere	Sum kr.
2015	753	54 063	25 756 124
2016	791	56 860	29 171 448
2017	715	58 997	28 228 040

Fig. 11

Momskompensasjon for varer og tjenester

Det har vært en jevn økning i søkertall og tildelt sum i momskompensasjonsordningen for varer og tjenester de senere år. I 2017 fikk 495 idrettslag utbetalt samlet kr. 32 313 103.

I 2017 benyttet 60% av idrettslagene i Hordaland seg av denne ordningen.

År	Antall idrettslag	Sum kr.
2015	400	30 200 000
2016	499	32 028 641
2017	495	32 313 103

Fig. 12

Momskompensasjon for bygging av idrettsanlegg

Idrettslag som bygger egne idrettsanlegg kan søke om å få kompensert betalt merverdiavgift. Ordningen omfatter anlegg som har hatt byggestart etter 01.01.2010 og som er omfattet av spillemiddelordningen.

I 2016 var godkjent søknadsbeløp på landsbasis kr 192 271 948,- Utbetalt beløp ble 191 862 328 kroner, som er omtrent full kompensasjon (99,8 %) av det godkjente søknadsbeløpet. Kr. 8 480 531, av dette beløpet tilfalt søkere fra Hordaland.

I 2017 var godkjent søknadsbeløp på landsbasis kr. 169 302 568. Dette året var det full kompensasjon – dvs. at alle som fikk godkjent søknaden fikk utbetalt beløpet det var søkt om.

Utviklingen i ordningen for idrettslagene i Hordaland har vært slik:

År	Antall søknader	Sum kr.
2015	21	20 631 493
2016	26	8 480 531
2017	41	11 149 048

Fig. 13

IDRETTSANLEGG

Anleggsutvikling er det viktigste virkemiddelet for å opprettholde og styrke det idrettslige tilbudet i fylket. Den samlede anleggsmassen skal legge til rette for å kunne drive med allsidig idrett og fysisk aktivitet.

Andre viktige momenter i anleggsutviklingen:

- Idrettsanlegg skal ha sin basis i lokale initiativ.
- Fokus i anleggsutvikling skal være på idrettsanlegg med stort brukerpotensial.
- Idrettsanlegg bør lokaliseres og utvikles slik at de blir viktige sosiale møteplasser der spesielt barn og ungdoms interesser og behov ivaretas.
- Idrettsanlegg må driftes og vedlikeholdes tilfredsstillende av hensyn til så vel brukertilgang som god forvaltning.

Idrettskretsens arbeid for å stimulere anleggsutviklingen har vært hovedsakelig gjennom å:

- Gi innspill og høringsuttalelser til NIF i anleggs-spørsmål.

- Være en aktiv medspiller overfor Hordaland fylkeskommune ved den årlige fordelingen av spillemidler til idrettsanlegg i fylket.
- Gi innspill til kommunale planer i samarbeid med idrettsråd.
- Gjennomføre anleggskonferanse med målgruppe innenfor både idrett og det offentlige.
- Delta på møter og samlinger i regi av idrettsorganisasjonen eller kommuner/fylkeskommune der idrettsanlegg er tema.
- Rådgi idrettslag

I 2016 ble det på landsbasis fordelt kr 1 197 299 000,- til idrettsanlegg i kommunene. Hordaland ble tildelt kr 103 729 000,- av dette beløpet. Med rentemidler og inndratte midler ble det fordelt kr 108 771 000,- til idrettsanlegg i Hordaland.

I 2017 ble det fordelt kr 1 320 505 000,- til idrettsanlegg i kommunene. Hordaland ble tildelt kr 121 688 000,- av dette beløpet. Med rentemidler og inndratte midler ble det fordelt kr 124 258 000,- til idrettsanlegg i Hordaland.

TILDELTE SPILLEMIDLER I PERIODEN 2015 – 2017

År	Antall godkjente søknader	Godkjent søknadssum	Tildeling	Prosentvis innvilgelse
2015	335	357 522 818	97 052 000	27,1
2016	344	365 526 000	103 729 000	28,4
2017	396	452 637 000	121 688 000	26,9

Fig. 14.

VENTETID PÅ UTBETALING AV SPILLEMIDLER

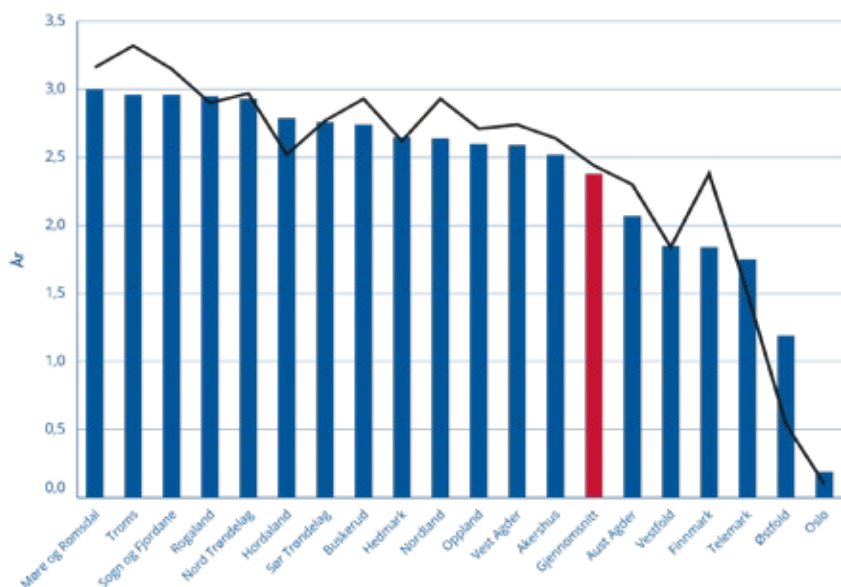

Fig. 15

Det er små endringer i ventetid på utbetaling av spillemidler i de fleste fylker. For første gang på mange år har ingen fylker en ventetid på over tre år. I 14 av fylkene er ventetiden på utbetaling nå mellom to og tre år, mens de resterende fem fylkene har en ventetid på under to år. Oslo har i praksis ingen ventetid.

— Ventetid på utbetaling av spillemidler

FYLKESVIS FORDELING TIL IDRETTSANLEGG I KOMMUNENE 2016-2017

	2016	2017	Endring fra 2016
01 Østfold	50 558 000	58 972 000	+8 414 000
02 Akershus	116 409 000	127 738 000	+11 329 000
03 Oslo	76 238 000	100 255 000	+24 017 000
04 Hedmark	43 930 000	50 126 000	+6 196 000
05 Oppland	50 356 000	55 722 000	+5 366 000
06 Buskerud	79 898 000	76 388 000	-3 510 000
07 Vestfold	58 895 000	61 506 000	+2 611 000
08 Telemark	37 530 000	42 775 000	+5 245 000
09 Aust-Agder	38 421 000	38 724 000	+303 000
10 Vest-Agder	54 596 000	61 719 000	+7 123 000
11 Rogaland	106 685 000	120 171 000	+13 486 000
12 Hordaland	103 729 000	121 688 000	+17 959 000
14 Sogn og Fjordane	45 823 000	53 266 000	+7 443 000
15 Møre og Romsdal	67 685 000	72 721 000	+5 036 000
16 Sør-Trøndelag	79 398 000	85 031 000	+5 633 000
17 Nord-Trøndelag	52 686 000	58 497 000	+5 811 000
18 Nordland	55 179 000	57 730 000	+2 551 000
19 Troms	52 171 000	52 003 000	-168 000
20 Finnmark	27 112 000	25 473 000	-1 639 000
Totalt fordelt	1 197 299 000	1 320 505 000	+123 206 000

Fig. 16

foto: Knut Songve

Åpning av Vossabadet oktober 2017

ANLEGG I HORDALAND MED TILSKUDD FRA SPILLEMIDLENE I 2016 OG 2017

Anleggskategori	Tildelt 2016
Aktivitetsanlegg	589 000
Bad og svømmeanlegg	9 508 000
Bowlinganlegg	721 000
Diversen anlegg	
Flerbrukshaller	42 245 000
Fotballanlegg	12 687 000
Friidrettsanlegg	2 810 000
Friluftsliv	4 832 000
Hestesportanlegg	3 256 000
Idrettshus	9 969 000
Isanlegg	1 972 000
Kart	72 000
Klatreanlegg	247 000
Skianlegg	5 532 000
Skyteanlegg	3 723 000
Tennisanlegg	
Turnanlegg	
Vannsportanlegg	353 000

Fig. 17

Anleggskategori	Tildelt 2017
Aktivitetsanlegg	
Bad og svømmeanlegg	16 783 000
Bowlinganlegg	
Diversen anlegg	300 000
Flerbrukshaller	18 673 000
Fotballanlegg	29 349 000
Friidrettsanlegg	5 150 000
Friluftsliv	7 938 000
Hestesportanlegg	
Idrettshus	7 328 000
Isanlegg	
Kart	1 049 000
Skianlegg	9 817 000
Skyteanlegg	4 160 000
Tennisanlegg	776 000
Turnanlegg	738 000
Klatreanlegg	
Vannsportanlegg	

Fig. 18

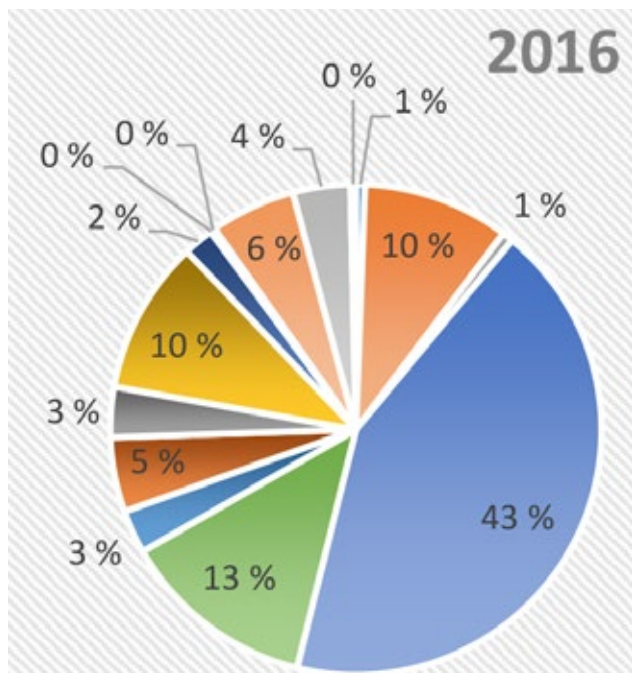

Fig. 19

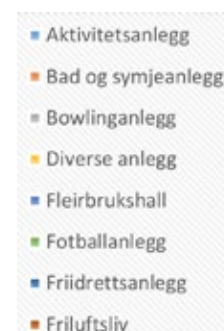
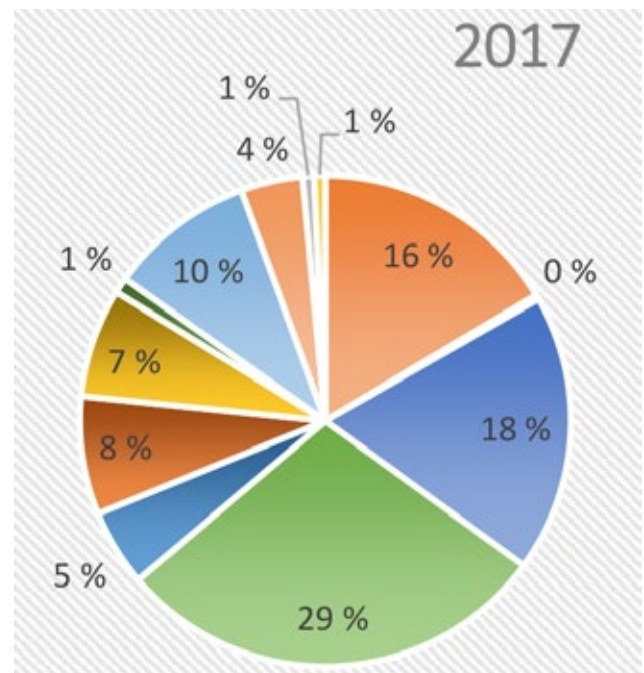

Fig. 20

IDRETTENS SAMFUNNSBIDRAG

EN MER AKTIV SKOLEHVERDAG

Hordaland idrettskrets hadde i 2016 og 2017 følgende tiltak rettet mot skoleverket.

- AktiVane i SFO i Bergen kommune som inkluderer kompetanseheving av SFO-ansatte og elever i ungdomsskolen.
- Idrettstimer for elever i ungdomsskolen.
- Fagdag idrett
- Aktivitetslederkurs barneidrett i den videregående skolen.
- Samarbeid med Høgskolen i Bergen/Høgskulen på Vestlandet, Bachelor idrett
- I tillegg bistår kretsen med hjelp og støtte til idrettslag som har egne SFO-tiltak

Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune er hovedfinansieringskildene til disse tiltakene.

Hovedmålgruppen i alle tiltakene er de minst aktive. Kunnskap om tilrettelegging av idrett og fysisk aktivitet, hvilke aktiviteter som kan tilbys og hvilke instruktører vi bruker er derfor svært viktig for at alle skal oppleve glede og mestring. Blir aktiviteten lystbetont er det lettere å få gode aktivitetsvaner som igjen vil slå positivt ut for folkehelsen i landet. Dette vil være positivt med tanke på økt rekruttering og ikke minst redusere frafallet fra den organiserte idretten.

AktiVane

Hordaland idrettskrets inngikk i 2014 en avtale med Bergen kommune, byrådsavdeling for barnehage og skole om AktiVane. Avtalen innebærer støtte til en 40%-stilling og oppstartstøtte til nye skoler. AktiVane er utarbeidet av Idrett Bergen Sør (IBS) og HIK gjennomfører tiltaket i tett samarbeid med IBS. Målet med avtalen er å få et mer aktivt og variert tilbud av god kvalitet i SFO gjennom kompetanseheving og veiledning av SFO-ansatte og elever i ungdomsskolen. Hovedmålgruppen er de minst aktive barna og tiltaket skal derfor ikke koste noe ekstra, ikke være styrt av påmelding og det skal være variert aktivitet med fokus på basisferdigheter.

Ved utgangen av 2016 var det 18 barneskoler og 13 ungdomsskoler med i AktiVane og i 2017 var det 23 barneskoler og 15 ungdomsskoler med i tiltaket.

I løpet av 2016 ble det arrangert 8 Aktivitetslederkurs barneidrett knyttet opp mot AktiVane. I 2017 ble det gjennomført 7 Aktivitetslederkurs barneidrett med til sammen 40 SFO-ansatte og 140 ungdomsskoleelever som deltakere.

Idrettstimer i skolen

Hordaland idrettskrets har gjennomført tiltaket Idrettstimer i ungdomsskolen med midler fra Bergen kommune. Tiltaket ble avsluttet etter skoleåret 2016/2017.

Tiltaket går ut på at elever i 8. og 9. trinn på utvalgte ungdomsskoler i Bergen kommune har en time

foto: Grethe Hillestad

idrettsaktivitet i uken i tillegg til kroppsøving. Denne timen er plassert midt på dagen for å bryte opp en teoretisk dag med fysisk aktivitet. Det er instruktører fra idretten som gjennomfører disse timene og de er valgt ut med tanke på evne til å engasjere bredt. Ved utvelgelse av idretter er det bevisst valgt å legge vekt på aktiviteter som skiller seg litt fra de tradisjonelle idrettene for lettere å engasjere hovedmålgruppen.

Deltakelsen på Idrettstimene i 2016:

Garnes ungdomsskole i Indre Arna

2015/2016: 8. trinn 116 elever

2016/2017: 8 trinn 118 elever

Olsvik skole i Olsvik

2015/2016: 8. trinn 92 elever og 9. trinn 72 elever

2016/2017: 8. trinn 110 elever og 9. trinn 93 elever

Ortun skole i Fyllingsdalen

2015/2016: 8. trinn 107 elever og 9. trinn 126 elever

2016/2017: 8. trinn 115 elever og 9. trinn 100 elever

Fagdag idrett

I forbindelse med faget Utdanningsvalg og «Ka vil DU bli?» har HIK tatt på seg å arrangere Fagdag idrett for Bergen kommune. På disse fagdagene får elevene på 9. trinn besøke en arbeidsplass og høre om hvordan det er å jobbe der, og de skal prøve ut en eller flere arbeidsoppgaver. HIK bruker også Idrett Bergen Sør og en særiddrett på disse dagene for å vise ulike aktiviteter og for å informere bredere om idretten som arbeidsarena.

Særkretsene som var med i 2016 og 2017 var fotball, rugby og basketball. I 2016 var det til sammen 120 elever og i 2017 var det til sammen 119 elever på Fagdag idrett hos HIK fordelt på 4 dager pr år. Alle ungdomsskolene i alle bydelene er representert.

Aktivitetslederkurs barneidrett i den videregående skolen

I 2017 søkte HIK Hordaland fylkeskommune, kultur- og idrettsavdelinga om midler til å gjennomføre Aktivitetslederkurs barneidrett i den videregående skolen for elever som tar programfaget Barne- og ungdomsarbeiderfaget. Det ble tildelt kr 20 000,- og

med bakgrunn i det valgte også opplæringsavdelinga i fylket å tildele samme beløpet. Det gav HIK muligheten til å gjennomføre to Aktivitetslederkurs i stedet for bare ett. Det første kurset ble gjennomført på Olsvikåsen videregående skole med 29 deltakere. Det andre kurset ble planlagt og datosatt i 2017, men ble gjennomført januar 2018 på Slåtthaug videregående skole.

HIKs arbeid med å gjennomføre Aktivitetslederkurs barneidrett i den videregående skolen for elever som tar barne- og ungdomsarbeiderfaget er et viktig tiltak med tanke på forebygging, utjevning av sosiale helseforskjeller og å få flere i fysisk aktivitet. Mange av elevene som velger denne retningen skal etter endt utdanning jobbe med barn i barnehage og skole. Kan vi få dem til å se verdien av fysisk aktivitet, vil barna allerede fra barnehagealder være sammen med voksne som tilrettelegger for dette med glede, uavhengig om foreldrene gjør det eller ikke.

Høgskolen i Bergen/Høgskulen på Vestlandet, bachelor idrett

HIK har hatt følgende undervisning på 3. året

- Idrettens organisering, rolle og økonomi
- Idrett som inkluderingsarena for flerkulturelle
- Fysisk aktivitet og psykisk helse
- Idrett og skole

Praksis i det frivillige idrettsliv

HIK har ansvar for å skaffe praksisplasser for studentene på 3. året og å følge opp studenter og idrettslag.

I 2016 var 19 studenter utplassert i 11 idrettslag inkludert Bergen og Hordaland Turlag og HIK/Olympiatoppen Vest.

For 2017 ble det bestemt at studentene skulle ha sin praksis under Sykkel-VM i september. Studentene fikk i hovedsak arbeide i Aktivitetsparken som var lokalisert i Nygårdsparken. I tillegg stilte noen som løypevakter. Bergen2017 hadde en egen ansvarlig for Aktivitetsparken som var studentenes kontaktperson og arbeidsleder. Selve praksisen og forberedelsen ble ikke optimal og erfaring fra praksis under Freestyle-VM på Voss tilsier at vi ikke bør legge denne type praksis til store idrettsarrangementer.

IDRETTE SOM INKLUDERINGSARENA

Et flerkulturelt Norge - trygg og god hverdagsinkludering gjennom idretten

HIK arbeider for å styrke inkludering av barn, ungdom og voksne med flerkulturell bakgrunn i nærmiljøet gjennom deltakelse i ordinær idrettsaktivitet. Dette er et fellesprosjekt hvor HIK, NFF Hordaland og Norges Håndballforbund Region Vest har samarbeidet tett siden 2011.

Arbeidet blir utført av Klubb utvikler inkludering flerkulturelle, som har sitt ansettelsesforhold i NFF Hordaland, som også fører regnskap for arbeidet. Stillingen er finansiert av disse tre organisasjonsledene. Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune bidrar i stor grad i dette arbeidet.

Hovedmålet i tingperioden har vært å øke deltakelse fra barn, ungdom og voksne med flerkulturell bakgrunn inn i ordinær idrettsaktivitet. Det har i arbeidet vært lagt spesiell vekt på å øke deltakelse fra jenter og kvinner med flerkulturell bakgrunn.

Det har i perioden blant annet vært benyttet følgende virkemidler for å nå målsettingene:

- Videreført stillingen Klubb utvikler Inkludering flerkulturelle.
- Bistått idrettslagene med fagkompetanse vedrørende inkludering.
- Lagt til rette for og deltatt på møteplasser der

inkludering av barn, ungdommer og voksne med flerkulturell bakgrunn er tema.

- Gjennomført klubbesøk og møter med idrettslag der inkludering av flerkulturelle er tema – inkluderingsidrettskveld.
- Synliggjort fokuset på inkludering i våre informasjonskanaler.
- Arbeidet aktivt sammen med idrettslagene for å øke involvering og deltakelsen fra foreldre med flerkulturelle bakgrunn inn i nøkkelroller i idrettslagene.
- Styrket og videreutviklet feltarbeidervirksomhet rettet mot innføringsklasser.
- Arrangert aktivitetsdager for å introdusere målgruppen for godt tilrettelagt idrettsaktivitet.
- Sikret tilførsel av tilskudd/midler til inkluderingsarbeid rettet mot målgruppen.
- Økt tilbudene av lavterskelidrettsaktivitet.
- Hjulpet klubber med å gjøre deltakelse i idrettsaktivitet så enkelt som mulig for personer tilknyttet mottak.
- Styrket samarbeidet med NIF sentralt vedrørende fagfeltet inkludering av flerkulturelle.
- Styrket og videreutviklet samarbeidet med NFF H, NHF RV og andre særkretser.
- Styrket samarbeidet med fylkeskommunen, Bergen kommune og andre kommuner i Hordaland.

Klubb utvikler inkludering tilrettelegger for flerkulturell deltakelse i ordinær idrettsaktivitet. Dette arbeidet bidrar til god erfaringsoverføring mellom idrettslag, frivillige og kommunalt ansatte, og skaper forståelse

foto: Tove Lise Mossestad

se for og kunnskap om ulike kulturer. Klubb utvikler inkludering hjelper idrettslag med hvordan de kan bli et godt inkluderingsidrettslag, hvem de kan samarbeide med og utvikling av nye tiltak, dette gjennom Inkluderingsidrettskveld og Inkluderingsmøteplasser. Begge er gratis tiltak til idrettslag i kretsen.

Vi er et bindeledd mellom idretten og skolen blant annet gjennom vårt feltarbeid, med oppfølging ut i idrettsaktivitet. Det er opprettet god kontakt med mottakssentrene og skapt gode nettverk mellom idrettslagene og mottakene. Klubb utvikler inkludering hjelper idrettslag med å finne økonomiske støtteordninger og hjelper med selve søknadsprosessen der det trengs. Ambisjonen er å være et kompetansesenter for idrettslagene og skape gode kontaktnettverk innen inkluderingsarbeidet, kulturformidling og tilrettelegging av aktiviteter.

Gode inkluderings- og integreringsarenaer for innvandrere bidrar til:

- Økte språkkunnskaper.
- Kjennskap til sitt lokalmiljø gjennom idrettsdeltakelse.
- Kunnskap om norsk idrettsorganisering; tidspunkt, lære å samarbeide, regler, normer, m.m.
- Kunnskap om roller og forståelse i det norske samfunnet og bidra til gode verdier og holdninger.
- Fysiske og psykiske fordeler med idrettsaktivitet.
- Yrkesmuligheter, kontaktnettverk og vennskap.
- Lærer dugnadsarbeid.
- Økt internasjonal forståelse.

Feltarbeidervirksomhet

Feltarbeidervirksomheten startet på Nygård skole i 2011. Nå er arbeidet utvidet til flere skoler i Bergen (8 av 12), Askøy (2) og Fjell (2). Av skolene som er omfattet av virksomheten i denne perioden er over 60% av elevene i alle klassene organisert i idrettsaktivitet, i noen klasser over 80%.

En feltarbeider hjelper elever ved innføringsklasser med å finne egnet idrettstilbud i sitt nærmiljø. Den er et bindeledd mellom skolen, særkretsene og idrettslag. Feltarbeideren deltar i kroppsøvingstimene og bidrar til godt tilrettelagt idrettsaktivitet og skaper forståelse for norsk idretts verdier og grunnprinsipper. Feltarbeidet er viktig for å bidra til økt idrettsdeltakelse for innvandrere. Det er positivt for idrettsla-

gene fordi de får flere medlemmer, tettere kobling til lokalmiljøet og skolen. Skolene får kompetente feltarbeidere som bidrar i kroppsøvingstimene. Ikke minst får elevene fysisk aktivitet, gode aktivitetsvaner, språkopplæring, venner, lærer regler, avspenning, mestringsevne, fysisk-, sosial- og psykisk utvikling, med mer.

Vi har i 2017 også fått midler fra Nasjonal tilskudsordning for barnefattigdom (Bufdir), spesielt rettet mot vårt feltarbeid i Bergen.

Klubb utvikler har i perioden 2016-2017 deltatt på og/eller vært med å arrangere totalt over 40 møteplasser, konferanser og kurs. Dette har gitt økt kunnskap, forståelse, retningslinjer og kontaktnettverk for inkluderingsarbeidet som blir tatt videre til idrettslagene. I 2017 ble det for første gang holdt ett informasjonsmøte om idretten i Bergen på arabisk.

Aktivitetsdag

En aktivitetsdag er primært for innføringsklasser på barne- og ungdomsskoler, hvor skolene gjerne stiller med 1-2 ordinære klasser i tillegg. Under aktivitetdagen får elevene prøvd ut ulike idretter både inne og ute, individuelle idretter og lagidretter. Med oss har vi flinke og inspirerende instruktører fra idrettslag, særkretser, feltarbeidere og i blant instruktører fra VGS-idrettslinjer. Feltarbeiderne er både under og etter aktivitetdagene behjelpelig med å få de elevene som ønsker det ut i aktuelle idrettsaktiviteter de har prøvd på aktivitetdagen.

Aktivitetsdager 2016

- Bergen – ca. 200 stk.
- Sotra – ca. 200 stk. inkl. miniseminar; Inkludering i idretten - ca 30 deltakere og Lerøydagen.

Aktivitetsdager 2017

- Jenteaktivitetsdag, Bergen – ca. 50 stk.
- Bergen – ca. 200 stk.
- Voss – ca. 150 stk.
- Stord – over 300 stk.
- Bergen – over 200 stk.

Aktivitetstimer

Aktivitetstimer er presentasjoner og gjennomføringer av idretter for egne grupper i samarbeid med

idrettslag, frivillige organisasjoner og skoler. Det er gjennomført nærmere 10 slike aktivitetstimer i 2016 og ca. 8 aktivitetstimer i 2017, i hovedsak i Årstad bydel i Bergen. Idrettene som går igjen er håndball, fotball, basketball, volleyball, innebandy, kampsport og bordtennis. I forbindelse med Møbelringen cup ble det arrangert en egen håndballaktivitet og Lerøy lunsj for innføringsklasser på Fjell.

Det har vært ekstra fokus på å hjelpe jentegrupper, hvor vi har fått gode tilbakemeldinger. Ikke minst ser vi at flere av jentene begynner i idrettslag på fritiden. Vi har vektlagt å bruke instruktører fra idrettslagene i nærområdet (spesielt kvinner).

Annet inkluderingsarbeid i denne perioden

Temamøter hvor vi setter ekstra fokus på inkluderingsarbeidet:

- Inkluderingsidrettskveld – gjennomført for 3 idrettslag

Fargerike turneringer

Det har vært gjennomført 4 fargerike turneringer i 2016 og 3 i 2017 hos blant annet Askøy SK, SK Trane, Årstad IL og IL Ny-Krohnborg.

Det har vært lagt tilrette for ballaktiviteter for Ny-Krohnborg skole SFO, i samarbeid med Ny-Krohnborg aktivitetssenter, med ekstra fokus på håndballaktivitet. Fra senhøsten 2017 har det vært

en trening per uke for barn opp til 11 år.

Ferieaktiviteter 2017

- Gratis sommerferieaktiviteter i Bergen for barn og ungdommer. Det ble arrangert 6 dagssamlinger ved Idrettens Hus, hvor ulike idretter var i fokus.
- Sommerferieaktivitet på Stord: En gratis uke med håndballaktivitet for jenter tilknyttet mottaket på Stord, i samarbeid med Stord Håndball.
- Høstferieaktivitet på Stord: Gratis deltakelse på håndballskolen til Stord Håndball for barn tilknyttet mottaket på Stord.

Aktiv Saman

Aktiv Saman er et prosjekt for å styrke inkluderingen av barn og ungdommer med innvandrerbakgrunn inn idrett og friluftsliv. Prosjektet er ledet av en styringsgruppe bestående av ulike personer fra fylkeskommunen, kommuner i Hordaland, idretten og tur- og friluftsliv.

Mottakssamarbeid

Vi har gjennom hele perioden arbeidet med å styrke idrettsdeltakelse for beboerne i mottak, hvor det per dags dato kun er to mottak igjen; Stord og Arna. Det har vært støtte til idrettsdeltakelse, transport, halleie, ferieaktiviteter, midler til utstyr, utstyrs pakker til mottakene, informasjonsmøter og deltakelse på aktivitet dager.

foto: Elise Barsnes

foto: Gunn Hilde Øymo

Treningskontaktkurs 2016

FYSISK AKTIVITET FOR HELSE OG TRIVSEL

Målgruppe: Voksne med utfordringer knyttet til rus og psykisk helse

Flere idrettslag i Hordaland har aktivitet for denne målgruppen. Idrettslagene har en tett dialog og samarbeid med helseforetak og kommuner, og det blir brukt treningskontakter i aktiviteten.

Hordaland idrettskrets støtter og veileder idrettslagene etter behov og stiller med kompetansehevende tiltak som styrker aktiviteten og samarbeidet. I 2016 har det blitt gjennomført treningskontaktkurs i Bergen kommune i tett samarbeid med fem idrettslag i Bergen representert av Idrett Bergen Sør. Det var 27 deltakere med på kurset.

Det har også blitt gjennomført temamøter/samlinger der idrettslag og aktuelle samarbeidspartnere har vært involvert. HIK har gjennomført undervisning der fysisk aktivitet for målgruppen har vært tema. Blant idrettslag som har et tilbud til målgruppen i 2017 er; IL Bjarg, IL Gneist, Smørås IL, Fana IL, Kalandseid IL, Nordhordland padleklubb, Bergen klatreklubb, IL Djerv, Herand IL, Møhlenpris IL, Sartor FK, m.fl.

Gjennom arbeidet i 2016 som HIK er involvert har flere voksne med utfordringer knyttet til rus og psykisk helse startet opp og funnet seg tilrette med idrett/fysisk aktivitet i idrettslag i Hordaland.

Midlene som HIK har mottatt fra Bergen kommune siden 2007 for å gjennomføre kurs knyttet til målgruppen ble fjernet i 2017. Det har derfor ikke blitt gjennomført kurs i 2017.

Målgruppe: Barn med ulike utfordringer

Hordaland idrettskrets har vært med i planleggingen og utviklingen av aktivitetstilbud ved Energisenter for barn og unge (EBU) på Haukeland universitetssykehus. Det har blitt regelmessige møter med EBU gjennom 2016 for å koble idrettslag på aktiviteten som skal skje i senteret og å jobbe med kompetanseutvikling og samarbeid. Senteret hadde planlagt åpning i november 2016, men denne ble utsatt til 2017. I forbindelse med åpningen ble det gjennomført Treningskontaktkurs der målgruppen er barn og

unge med utfordringer. Kurset ble holdt på Energisenteret og har fått navnet Kurs for Personlige Energikonsulenter for barn og unge (PEBU).

HIK har også i dette arbeidet hatt et tett samarbeid med Idrett Bergen Sør som er en fellesorganisasjon for 5 store idrettslag i Bergen som jobber målrettet med å tilrettelegge aktivitet for mennesker med ulike utfordringer. Idrett Bergen Sør var en viktig samarbeidspart i planleggingen og gjennomføringen av PEBU-kurset i 2017.

Andre idrettslag som har vært involvert i arbeidet; IL Bjarg, IL Gneist, Smørås IL, Fana IL, Kalandseid IL, Møhlenpris IL, Bergens Svømme & Livredningsklubb, IL Fjellkameraterne. HIK har arbeidet med flere idrettslag som er interessert i å utvikle gode tilbud.

HIK og andre ledd i idretten har i 2016/17 arbeidet med ulike tiltak og områder som inkluderer målgruppen: Idrett og skole-arbeidet, integreringsarbeid for barn med flerkulturell bakgrunn i idretten og tilrettelegging av idrett og fysisk aktivitet i idrettslag for barn med ulike funksjonsnedsettelse.

Det har blitt arrangert ulike temamøter/samlinger der idrettslag og aktuelle samarbeidspartnere har vært involvert.

Arbeidet HIK har vært involvert i/gjennomført i perioden har ført til at barn med ulike utfordringer har startet opp med idrett og funnet seg til rette i IL i Hordaland.

IDRETTSCAMPUS BERGEN

IDRETTSCAMPUS BERGEN

Idrettscampus Bergen er et samarbeid mellom Hordaland fylkeskommune, Bergen kommune, Høgskulen på Vestlandet, Haukeland universitets-sjukehus, Hordaland idrettskrets, Olympiatoppen Vest, Sportsklubben Brann og Universitetet i Bergen.

Hovedmålet for Idrettscampus Bergen er å styrke arbeidet med idrett, fysisk aktivitet og folkehelse i Hordaland gjennom å etablere møteplasser for kompetanseutvikling og -formidling. Det skal bl.a. legges til rette for uformell og formell erfaringsutveksling, å fremme ny kompetanse, optimal bruk og deling av spesialisert utstyr.

Visjonen til Idrettscampus Bergen er «Styrke i samspel», og verdiene er «inspirerende, kompetente, åpne og nyskapende.»

I 2016 ble det arbeidet med etableringen av Idrettscampus Bergen. Det er dannet en styringsgruppe bestående av politikere/styremedlemmer fra de ulike aktørene, og en arbeidsgruppe bestående av administrative ressurspersoner.

Idrettscampus Bergen skal primært arbeide innen 10 strategiske satsningsområder:

- Idrettsfaglig kompetanse
- Folkehelse 0-100
- Forskning og utvikling
- Treningsfasiliteter
- Testlab
- Utdanning
- Kurs og formidling
- Medisinsk kompetanse
- Antidoping
- Arrangementskompetanse

I novembr 2017 ble det engasjert en daglig leder for arbeidet. I denne perioden har det vært lagt vekt på intern forankring i de samarbeidende aktørene. Det er utviklet en visuell profil med logo, visuelle elementer og promoteringsmateriell. Det er også utviklet en kommunikasjonsplan og en digital plattform.

Det ligger en betydelig økonomisk og faglig gevinst i å dele utstyr. SK Brann, Olympiatoppen Vest og Høgskulen på Vestlandet har sammen investert midler til innkjøp av en to-felts løpebane i en av tribunene på Brann Stadion. Banen er 60 meter lang og tre meter bred. Det er montert fotoceller/tidtakingssystem som måler ved 20 og 40 og 60 meter, inklusiv tavle.

foto: SK Brann

Banen er i all hovedsak etablert for å drive testing, og ikke som vanlig treningsbane. Den vil bl.a. brukes til:

- Testing for Branns A-lag og utviklingsavdelingen
- Innendørs sprinttrening for Brann-spillere
- Undervisning og forskning på Høgskulen på Vestlandet
- Oppfølging av utøvere fra ulike idretter gjennom Olympiatoppen Vest

Det er etablert ulike prosjekter som aktørene samarbeider om. Blant disse er:

- Ressurs- og behovskartlegging
- Styrke kroppsøvningsfaget og fysisk aktivitet i barnehage og skole
- Idrett for mennesker med nedsatt funksjons- evne

- Knutepunktet – en arena der barn og unge får lyst å være fysisk aktive til tross helseutfordringer
- Arrangementskompetanse
- FOU – arbeid
- Hva kjennetegner de som fortsatt spiller fotball etter 10 år, og de som slutter å spille fotball i løpet av prosjektperioden?

Hver av disse prosjektene har egne prosjektgrupper som består av ulike ressurspersoner på tvers av organisasjoner med kompetanse på fagfeltet.

Idrettscampus Bergen har bevilget midler til to forskningsprosjekter. Ett av disse dreier seg om talentutvikling i ungdomsfotballen spesielt, og i idretten generelt. Dette prosjektet involverer flere aktører i Idrettscampus Bergen; Høgskulen på Vestlandet, OLTV, SK Brann og Haukeland Universitetssykehus. Overordret ønsker prosjektet å undersøke:

- Hva kjennetegner de som blir best (de som spiller på høyest nivå etter 10 år), og hva kjennetegner utviklingsprosessen?

Det andre forskningsprosjektet som har fått tilskudd er et prosjekt som ser på sammenheng mellom samfunnsarbeid og samhandling, der en søker etter prososiale effekter hos idrettsutøvere som gjør samfunnsaktiviteter. Hva opplever utøverne at de gir og får, og hvordan opplever mottakerene dette arbeidet.

Det er etablert arbeidsgrupper innen flere tverrfaglige områder.

Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune har stått bak finansieringen av arbeidet i Idrettscampus Bergen. Alle aktørene har forpliktet seg til å bidra med faglige ressurser i arbeidet.

«Styrke i samspel»

foto: Grethe Hillestad

Idrettscampus Bergen sin stand under Sykkel-VM 2017

OLYMPIATOPPEN

Vest

Pia Mørk Andreassen
Daglig leder

Morten Ivarsen
Idrettsfaglig ansv. 50%

Ørjan Olsen
Konsulent 70%

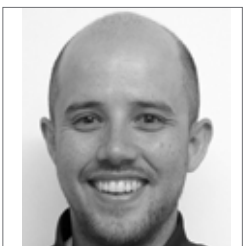
Lars-Arne Andersen
Basiskoordinator 50%

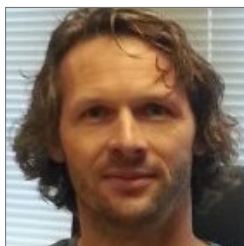
Iwonka Vik
Prosjektleder

Michael Jørgensen
Coaching 20%

Fredrik Larsen
Styrke 50%

Morten Kristoffersen
Oppfølging HVL, FoU 20%

Elisabeth Birkeland
Ernæringsfysiolog 20%

Hege Clemm
Idrettslege 10%

Per Sjøberg
Klinisk psykolog 10%

Henrik Warpe-Kinn
Prosjektleder - vikar for
Iwonka Vik til juni 2016

Cecilie Eriksen
Fagkonsulent - vikar for
Iwonka Vik fra mars 2017

Alex Wisnes
Fagkonsulent 20%
Død 14. november 2016

”Sammen om de store prestasjonene”

TOPPIDRETT

Olympiatoppen Vest (OLTV) er en regional avdeling for toppidrett. Faglig er OLTV knyttet opp til Olympiatoppen sentralt (OLT). Styret i Hordaland idrettskrets er ansvarlig for den økonomiske virksomheten i Olympiatoppen Vest.

Kjernen i OLTV sitt er arbeid knyttet mot daglig treningskvalitet, samspill og relasjoner i lagene/prestasjonsmiljøene og konkurranseforberedende tiltak. OLTV rapporterer faglig til OLT og arbeider etter følgende hovedfokusområder:

- Talentutvikling
- ParaUng
- Trenerutvikling
- Toppidrett og annen karriere
- Forskning og utvikling
- Spesifikke resultatområder for OLTV som innbefatter oppfølging av utøvere og særidretter, kompetanseheving og arbeid med å styrke rammebetingelsene til OLTV.

Hovedfokusområdene følges opp gjennom åtte ulike fagområder. Totalt har det vært gjennomført 53 foredrag og 1 031 konsultasjoner og 54 foredrag og over 1 000 konsultasjoner henholdsvis i 2016 og 2017.

Kraft/styrke

- arrangert og deltatt på fagsamlinger og workshop
- ukentlige treninger for prioriterte idretter, klubber og utøvere
- oppfølging av Toppidrettslinjen

Testing og utholdenhet

- arrangert og deltatt på fagsamlinger og workshop
- lab er sertifisert i 2017
- kjøpt inn nytt testutstyr i 2017 blant annet watt-bike og ruller
- kvalitetssikring av treningsutvikling hos prioriterte utøvere og idretter
- testene som er gjennomført er laktat, max O2, felt, hurtighet og ironman

Teknikk/motorikk

- arrangert og deltatt på fagsamlinger, miniseminar og workshop
- ukentlige treninger og oppfølging av prioriterte utøvere og idretter – både individuelt, i grupper, i klubb, i bydeler og for særforbund
- oppfølging av Toppidrettslinjen
- gjennomført 13 kurs

Ernæring

- deltatt på fagsamlinger nasjonalt og internasjonalt
- 30 foredrag i 2016 og 41 foredrag i 2017
- ett hybelkurs
- konsultasjoner og veiledninger
- oppfølging av Toppidrettslinjen

Helse

- deltatt på og arrangert møter, også tverrfaglige, fagdag i 2016
- har internt og eksternt nettverk
- Hordaland idrettsmedisinsk forening, fire møter i året
- medisinsk screening av Team Fix IT i 2016
- gjennomført 8 foredrag
- ukentlige konsultasjoner med lege og fysioterapeut
- fysioterapeut er tilstede hver dag på Toppidrettslinjen
- nytt journalprogram i 2017
- ett livredningskurs i 2017

Psykologi og coaching

- deltatt på fagsamlinger og møter, også tverrfaglige, en fagdag
- Idrettspsykologisk forum med 14 møter i løpet av perioden
- deltatt i ulike prosjekter som Best av de beste, Mental styrke, Fremtidens OL-utøver, 105 dager med kvalitet og Foreldre som ressurs
- 19 foredrag både i 2016 og i 2017
- et stort antall konsultasjoner

SPESIFIKKE RESULTATOMRÅDER FOR OLYMPIATOPPEN VEST

Oppfølging av utøvere og særvidretter

OLTV skal være et regionalt kompetansesenter for toppidrett på Vestlandet og skal gjennom sitt arbeid bidra til at Vestlandet får enda flere toppidrettsutøvere. Enkeltutøvere og deres klubber og trenere blir derfor fulgt tett opp. I 2016 var det utøvere fra 11 ulike idretter i denne gruppen. I 2017 økte antall idretter til 21, inkludert paraidrett. For å skape gode utviklingsmiljøer for disse utøverne og deres idretter samarbeider også OLTV tett med aktuelle videregående skoler og Høgskulen på Vestlandet.

Kompetanseheving

For å utvikle gode toppidrettsutøvere kreves det god kunnskap blant egne ansatte i OLTV og hos utøvernes trenere, og en må hele tiden følge med i utviklingen. Det er også viktig at utøverne selv og deres foreldre har en viss fagkunnskap om temaet og ikke minst en forståelse av hva som kreves for å bli en

toppidrettsutøver. OLTV gjennomfører derfor mange kompetansehevende tiltak både for egne ansatte, trenere, utøvere og foreldre i form av kurs, seminarer og fagdager. Trenere i utvikling er ett eksempel på en kursrekke for trenere som OLTV arrangerer annet hvert år. I 2016 gjennomførte OLTV 13 kompetansehevende tiltak med over 580 deltakere. I 2017 ble det gjennomført 27 kompetansehevende tiltak med vel 1 100 deltakere.

Organisasjon og ledelse

OLTV arbeider hele tiden for å styrke rammebetingelsene gjennom synliggjøring, påvirkning og samarbeid med aktuelle miljøer, kommuner og fylkeskommuner. Både i 2016 og i 2017 ble det gjennomført i overkant av 250 møter og seminarer for å styrke OLTV sin posisjon og sikre økonomien.

For å få en detaljert oversikt over tiltak og prosjekter gjennomført av OLTV i perioden vises det til et eget dokument som gis ut på forespørsel.

REGNSKAP

Resultatregnskap

Hordaland idrettskrets

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2017	2016
Offentlige tilskudd	2	20 998 189	20 485 475
Prosjekttilskudd	2	872 696	776 010
Inntekter Idrettens Hus		1 660 666	1 725 925
Andre driftsinntekter	1	2 207 919	2 375 967
Sum driftsinntekter		25 739 470	25 363 377
Tilskudd	3	-3 334 315	-3 113 467
Varekostnader		-62 125	-81 918
Lønnskostnader m.m	4	-12 376 378	-12 809 614
Ordinære avskrivninger	5	-101 251	-157 464
Drift Idrettens Hus	6,14	-2 616 519	-2 612 735
Annen driftskostnad	7,8	-7 417 305	-6 502 935
Sum Driftskostnader		-25 907 893	-25 278 133
Driftsresultat		-168 423	85 244
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		134 433	123 180
Finanskostnader		-16 311	-24 252
Resultat av finansposter		118 122	98 928
Årsresultat		-50 302	184 172
Overføringer			
Overført annen egenkapital		-50 302	184 172
Sum overføringer		-50 302	184 172

Balanse

Hordaland idrettskrets

Eiendeler	Note	2017	2016
Anleggsmidler	5	136 010	237 261
Sum anleggsmidler		<u>136 010</u>	<u>237 261</u>
Omløpsmidler			
Varelager		6 000	13 464
Sum varelager		<u>6 000</u>	<u>13 464</u>
Fordringer			
Kundefordringer		346 294	701 605
Andre fordringer		436 000	150 000
Forskuddsbetalte kostnader		456 988	316 001
Sum fordringer		<u>1 239 282</u>	<u>1 167 606</u>
Bankinnskudd, kontanter o.l. HIK	10	10 211 721	9 377 086
Bankinnskudd, kontanter o.l. OLTV	10	1 221 447	52 288
Sum bankinnskudd		<u>11 433 168</u>	<u>9 429 374</u>
Sum omløpsmidler		<u>12 678 450</u>	<u>10 610 444</u>
Sum eiendeler		<u>12 814 460</u>	<u>10 847 705</u>

Balanse

Hordaland idrettskrets

Egenkapital og gjeld	Note	2017	2016
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital HIK	9	4 519 471	4 453 087
Annen egenkapital OLTV	9	2 799 484	2 916 169
Sum opptjent egenkapital		<u>7 318 955</u>	<u>7 369 256</u>
Sum egenkapital		<u>7 318 955</u>	<u>7 369 256</u>
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 428 964	1 540 535
Skyldig offentlige avgifter		27 115	48 044
Andre avsetninger HIK	11	1 595 506	1 479 956
Andre avsetninger OLTV	12	364 543	300 703
Andre avsetninger Idrettscampus Bergen	13	1 964 535	-
Annen kortsiktig gjeld		114 843	109 210
Sum kortsiktig gjeld		<u>5 495 506</u>	<u>3 478 448</u>
Sum gjeld		<u>5 495 506</u>	<u>3 478 448</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>12 814 460</u>	<u>10 847 705</u>

Bergen, den 30.01.2018

Styret i Hordaland idrettskrets

Helge Johnsen
Styrets leder

Gunn Berit Lunde Aarvik
Nestleder

Terje Valen
Styremedlem

Gjertrud Ø. Toft
Styremedlem

Gunn Halvorsen Knutsen
Styremedlem

Robert-Andrè Teikari
Styremedlem

Knut Songve
Organisasjonssjef

NOTER

1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapskikk for ideelle organisasjoner.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost med fradrag for planmessige avskrivninger.

Dersom virkelig verdi av anleggsmidler er lavere enn balanseført verdi og verdifallet forventes ikke å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives lineært over den økonomiske levetiden.

Omløpsmidlene er vurdert til laveeste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Annen langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld er vurdert til pålydende beløp.

Andre fordringer klassifisert som anleggsmidler

Andre fordringer er balanseført til anskaffelseskost og nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående.

Varelager

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter avdrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringer.

Bankinnskudd, kontanter o.l.

Bankinnskudd, kontanter o.l. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Pensjoner

Ansatte i Hordaland idrettskrets er medlemmer i NIFs pensjonsordning som gir rett til definerte fremtidige ytelser. Alle er medlemmer i Statens Pensjonskasse.

Alle ansatte trekkes en egenandel på 2%.

Alle ansatte har også en AFP-ordning. I samsvar med god regnskapsskikk for små foretak er forpliktelsen ikke bokført.

Inntektsføringsprinsipper

Hordaland idrettskrets har hovedsakelig fire inntektskilder:

Offentlige tilskudd

Prosjektilskudd

Refusjoner fra leietakere på Idrettens hus

Andre driftsinntekter (herunder kursinntekter, egenandeler, salg av tjenester)

Offentlige tilskudd, prosjektilskudd og andre driftsinntekter inntektsføres for det år de er opptjent. Ubrukte midler som kan overføres til en senere periode fremkommer som "Andre avsetninger" (se Note 9)

Periodiseringsprinsipper

Utgifter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Skatter

Hordaland idrettskrets driver ikke skattepliktig virksomhet og er derfor ikke skattepliktig.

NOTE 2.1 - OFFENTLIGE TILSKUDD

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Hordaland idrettskrets:		
Norges idrettsforbund - rammetilskudd	2 571 057	2 538 593
Hordaland Fylkeskommune - rammetilskudd	3 415 000	3 344 000
Tilskudd fra Bergen Kommune 1)	1 282 200	2 238 100
Offentlige refusjoner (Momskomp.)	550 242	524 271
Øremerkede tilskudd fra NIF 2)	524 898	655 152
Overført til neste år	-794 496	-827 462
Inntektsførte avsetninger	678 947	724 148
	<u>8 227 848</u>	<u>9 196 801</u>
Olympiatoppen Vest-Norge:		
Hordaland Fylkeskommune - rammetilskudd	435 000	410 000
Øremerket tilskudd fra Hordland fylkeskommune	8 197 216	7 942 357
Tilskudd fra Bergen Kommune 1)	671 500	582 900
Offentlige refusjoner (Momskomp.)	450 000	460 000
Tilskudd fra OLT	1 545 000	1 465 000
Overført til neste år	-63 840	-
Inntektsførte avsetninger	-	428 416
	<u>11 234 876</u>	<u>11 288 673</u>
Tilskudd fra Hordaland idrettskrets til drift OLTV	<u>179 648</u>	<u>174 974</u>
Tilskuddet er eliminert i totalregnskapet.		
Idrettscampus Bergen:		
Bergen Kommune driftstilskudd	1 500 000	-
Hordaland fylkeskommune driftstilskudd	2 000 000	-
Overført til neste år	-1 964 535	-
	<u>1 535 465</u>	<u>-</u>
Totalt	<u>20 998 189</u>	<u>20 485 475</u>

NOTE 2.2 - PROSJEKTTILSKUDD

Tilskudd fra Hordaland Fylkeskommune	672696	576010
Tilskudd fra Hordaland Fylkeskommune OLTV	200000	200000
Sum prosjekttilskudd	872696	776010

1) Spesifikasjon av øremerkede midler fra Bergen Kommune til HIK

Ungdomstiltak	48 600	48 600
Tiltak flerkulturelle	350 000	450 000
BUFDIR midler	200 000	
AktiVane	225 000	375 000
Idrett & skole	410 000	900 000
Treningskontakter	-	415 900
Antidoping	48 600	48 600
	1 282 200	2 238 100

Spesifikasjon av øremerkede midler fra Bergen Kommune til OLTV

Basistilskudd	80 000	62 900
Forum Toppidrett	88 600	20 000
Test/veiledning	95 000	75 000
Funksjonshemmede	25 900	25 000
Basistrening	132 000	175 000
Utviklingsarbeid innen talentutvikling- og toppidrett	250 000	225 000
	671 500	582 900

Spesifikasjon av øremerkede midler fra Bergen Kommune til Idrettscampus Bergen

Driftstilskudd	1 500 000	-
	1 500 000	-

2) Spesifikasjon av øremerkede midler fra NIF

Idrettscampus Bergen forprosjekt	50 000	50 000
Kompetansemidler klubb- og idrettsrådsutvikling	418 503	402 601
Jubileumsmidler Ungdomsløftet	-	-
Utstyrsmidler	56 395	22 551
Innsalg klubbutvikling særforbund	-	100 000
Fakkelfstafetten YOG 2016	-	80 000
Sum HIK	524 898	655 152
OLTV	445 000	420 000
	969 898	1 075 152

3) Spesifikasjon av prosjekttilskudd Hordaland fylkeskommune

Aktivitetsarrangement nedsatt funksjonsevne og PU	100 000	-
Lavterskel fysisk aktivitet	24 000	-
Lavterskel fysisk aktivitet	20 000	
Voksenopplæring	28 696	26 010
Halleie	400 000	400 000
Tiltak flerkulturelle	100 000	150 000
Sum HIK	672 696	576 010
OLTV	200 000	200 000
Idrettscampus Bergen driftstilskudd	2 000 000	
	2 872 696	776 010

NOTE 3 - SPESIFIKASJON AV TILSKUDD TIL UNDERLIGGENDE LEDD

Tilskudd og kjøp av tjenester særkretser	1 284 907	1 203 326
Tilskudd og kjøp av tjenester idrettsråd	10 000	-
Tilskudd og kjøp av tjenester idrettslag	556 507	615 244
Tilskudd og kjøp av tjenester idrettslag fra OLTV	672 251	812 897
Tilskudd og kjøp av tjenester særkretser fra OLTV	710 650	482 000
Tilskudd og kjøp av tjenester idrettslag Idrettscampus	100 000	-
	3 334 315	3 113 467

NOTE 4 - LØNNKOSTNADER, ANSATTE, GODTGJØRELSE M.M.**Hordaland Idrettskrets**

Lønn fast ansatte	5 320 469	5 369 302
Pensjon, forsikringer	198 182	204 072
Utgifter HMS	2 981	4 910
Andre ytelser	50 694	70 445
Honorarer	277 597	351 389
Lønn Selvstendig næringsdrivende	314 380	555 911
	6 164 304	6 556 028

Idrettscampus Bergen

Lønn fast ansatte	183 944	-
Andre ytelser	500	-
Lønn selvstendig næringsdrivende	23 750	-
	208 194	-

Olympiatoppen Vest Norge

Lønn fast ansatte	2 568 193	2 287 347
Pensjon, forsikringer	90 698	80 173
Andre ytelser	53 165	61 696
Honorarer	45 028	29 000
Lønn Selvstendig næringsdrivende	3 246 796	3 795 369
	6 003 880	6 253 586
Totalt	12 376 378	12 809 614
Herav vedrørende Drift Toppidrettslinjen	3 605 985	3 232 457

Antall ansatte Hordaland idrettskrets	9	9
Antall sysselsatte årsverk	8,8	8,6
Antall ansatte Olympiatoppen Vest-Norge	6	6
Antall sysselsatte årsverk	4,1	4,1
Antall ansatte Idrettscampus Bergen	1	0
Antall sysselsatte årsverk	1	0
Totalt antall ansatte	16	15
Totalt antall sysselsatte årsverk	13,9	12,7

Ytelse til ledende personer

Lønn Organisasjonssjef	727 737	710 391
Annen godtgjørelse	7 553	8 103

Det er ikke ytet lån eller stillet sikkerhet for ledende ansatte eller idrettskretsstyret

Revisjon

Godtgjørelse til revisor (eks.mva)

Lovpålagt revisjon	49 500	48 200
Attestasjoner	10 500	11 000
	<u>60 000</u>	<u>59 200</u>

NOTE 5 - AVSKRIVNINGER - VARIGE DRIFTSMIDLER

Hordaland idrettskrets har kjøpt inn lydanlegg til møtelokalene og oppgradert kjøkkenet. Disse investeringene avskrives i takt med leiekontrakten som er på 5 år.

Bokført verdi 31.12.2016	122696
Tilgang 2017	0
<u>Anskaffelsesverdi 31.12.2017</u>	<u>122696</u>
Avskrivninger 31.12.2017	98157
<u>Bokført verdi 31.12.2017</u>	<u>24539</u>
Årets ordinære avskrivning	24539

Olympiatoppen Vest-Norge har investert i ombygging av lokaler, disse investeringene avskrives i henhold til leiekontrakts varighet.

Bokført verdi 31.12.2016	130000
Tilgang 2017	86895
<u>Anskaffelsesverdi 31.12.2017</u>	<u>216895</u>
Avskrivninger 31.12.2017	138758
<u>Bokført verdi 31.12.2017</u>	<u>78137</u>
Årets ordinære avskrivning	43379

Olympiatoppen Vest-Norge har investert i testutstyr til bruk i toppidrettsundervisningen som forventes å ha en levetid på 3 år.

Bokført verdi 31.12.2016	168638
Tilgang 2017	99999
<u>Anskaffelsesverdi 31.12.2017</u>	<u>268637</u>
Avskrivninger 31.12.2017	235304
<u>Bokført verdi 31.12.2017</u>	<u>33333</u>
Årets ordinære avskrivning	33333

NOTE 6 - DRIFT IDRETTENS HUS

Leie lokaler, offentlige avgifter	1 838 138	1 760 449
Strøm, renhold, kopi og budtjeneste etc.	626 610	678 753
Telefon	35 224	63 431
Porto	116 548	110 102
	<u>2 616 519</u>	<u>2 612 735</u>

NOTE 7 - ANNEN DRIFTSKOSTNAD HIK

Kontorkostnader	129 368	111 407
IT / kommunikasjon	288 136	136 595
Reise og opphold	899 603	1 378 757
Andre kostnader	421 113	425 224
	<u>1 738 220</u>	<u>2 051 983</u>

NOTE 8 - DRIFT "TOPPIDRETTSLINJEN"

Olympiatoppen Vest-Norge er involvert i inntaket av utøvere og lager planer i forhold til fellesopplegg i trening, teori, samlinger, tester osv. Virksomheten finansieres gjennom Opplæringsavdelingen i Hordaland fylkeskommune, og tilskuddet brukes i all hovedsak til lønn trenere og innkjøp av nødvendig utstyr.

Lønn og honorar, jfr. note 4	3 605 985	3 232 457
Driftskostnader	632 471	734 974
Reise og opphold Treningsleir og adm.	607 799	711 318
Drift Toppidrettslinjen Voss	2 427 500	2 427 500
Trenerutgifter via særkretser og idrettslag	1 094 401	1 281 697
	<u>8 368 156</u>	<u>8 387 946</u>

NOTE 9 - EGENKAPITAL

	Annen egenkapital HIK	Annen egenkapital OLTV	Sum Egenkapital
Egenkapital 01.01.2017	4 453 087	2 916 169	7 369 256
Årets resultat til annen egenkapital	66 383	-116 685	-50 302
EGENKAPITAL 31.12.2017	4 519 471	2 799 484	7 318 954

NOTE 10 - BUNDET BANKINNSKUDD

Av likvide midler pr. 31.12.17 på kr 11.433.168 utgjør bundne skattetrekksmidler kr. 28126.

NOTE 11 - ANDRE AVSETNINGER HIK

Motatte tilskudd overført til neste år.

Tilskudd halleie Hordaland Fylkeskommune	1 038 062	683 062
Tilskudd AktiVane	10 496	-
Tilskudd Ungdomsløftet	130 000	175 660
Tilskudd treningskontakter	-	150 000
Tilskudd idrett og skole	34 000	34 462
Tilskudd integrering	350 000	390 000
Diverse tilskudd	32 948	46 772
	<u>1 595 506</u>	<u>1 479 956</u>

NOTE 12 - ANDRE AVSETNINGER OLTV

Motatte tilskudd overført til neste år.

Toppidrettslinjen	364 543	300 703
	<u>364 543</u>	<u>300 703</u>

NOTE 13 - ANDRE AVSETNINGER IDRETTSCAMPUS BERGEN

Mottatte tilskudd overført til neste år.

Hordaland fylkeskommune/Bergen Kommune	-1 964 535	-
	<u>-1 964 535</u>	<u>-</u>

NOTE 14 - LEIEAVTALE BRANN STADION AS

Hordaland idrettskrets har en leieavtale med Brann Stadion AS om å leie kontorer i Frydenbø-tribunen på Brann Stadion frem til 2019, med opsjon på 5 nye år. Hordaland idrettskrets har fremleieavtale med 10 særkretser, 3 særforbund og Idrettsrådet i Bergen, som følger de samme leieperioder som HIK har med eier Brann Stadion AS. Olympiatoppen Vest-Norge og NIF - Utviklingsavdelingen (Idrett for funksjonshemmede) er også leietakere her.

Resultatregnskap

Avdelingsregnskap Hordaland idrettskrets

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2017	2016
Offentlige tilskudd	2	-8227848	-9196801
Prosjektilskudd	2	-672696	-576010
Inntekter Idrettens Hus		-1660666	-1725925
Andre driftsinntekter	1	-1812422	-1758276
Sum driftsinntekter		<u>-12373631</u>	<u>-13257013</u>
Tilskudd	3	2031061	1925993
Varekostnader		50724	54939
Lønnskostnader m.m	4	6164304	6556028
Ordinære avskrivninger	5	24539	24539
Drift Idrettens Hus	6,13	2419262	2478578
Annen driftskostnad	7,8	1738220	2051983
Sum Driftskostnader		<u>12428110</u>	<u>13092060</u>
Driftsresultat		<u>54479</u>	<u>-164953</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		-134433	-122848
Finanskostnader		13570	14876
Resultat av finansposter		<u>-120863</u>	<u>-107972</u>
Årsresultat		<u>-66383</u>	<u>-272925</u>
Overføringer			
Bruk av tidligere års avsetninger			
Overført annen egenkapital		66383	205374
Sum overføringer		<u>66383</u>	<u>205374</u>

Resultatregnskap

Avdelingsregnskap Olympiatoppen Vest

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2017	2016
Offentlige tilskudd	2	-9689876	-9823673
Prosjekttilskudd	2	-200000	-200000
Tilskudd fra egne org.ledd		-1724648	-1639974
Andre driftsinntekter	1	-570498	-762691
Sum driftsinntekter		<u>-12185021</u>	<u>-12426338</u>
Tilskudd	3	1382901	1294897
Varekostnader		11401	26979
Lønnskostnader m.m	4	6003880	6253586
Ordinære avskrivninger	5	76712	132925
Annen driftskostnad	5,7,8	4824072	4730109
Sum Driftskostnader		<u>12298965</u>	<u>12438496</u>
Driftsresultat		<u>113944</u>	<u>12158</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		0	-332
Finanskostnader		2741	9375
Resultat av finansposter		<u>2741</u>	<u>9044</u>
Årsresultat		<u>116685</u>	<u>21201</u>
Overføringer			
Bruk av tidligere års avsetninger			
Overført annen egenkapital		-116685	-21201
Sum overføringer		<u>-116685</u>	<u>-21201</u>

Resultatregnskap

Avdelingsregnskap Idrettscampus Bergen

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2017	2016
Offentlige tilskudd	2	-1535465	0
Prosjekttilskudd	2	0	0
Tilskudd fra egne org.ledd		0	0
Andre driftsinntekter	1	0	0
Sum driftsinntekter		<u>-1535465</u>	<u>0</u>
Tilskudd	3	100000	0
Varekostnader		0	0
Lønnskostnader m.m	4	208194	0
Ordinære avskrivninger	5	0	0
Annen driftskostnad	5,7,8	1227271	0
Sum Driftskostnader		<u>1535465</u>	<u>0</u>
Driftsresultat		<u>0</u>	<u>0</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		0	0
Finanskostnader		0	0
Resultat av finansposter		<u>0</u>	<u>0</u>
Årsresultat		<u>0</u>	<u>0</u>
Overføringer			
Bruk av tidligere års avsetninger			
Overført annen egenkapital		0	0
Sum overføringer		<u>0</u>	<u>0</u>

Til styret i Hordaland Idrettskrets

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Hordaland Idrettskrets sitt årsregnskap som viser et overskudd på kr 184 172. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av regnskapet*. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og organisasjonssjefs ansvar for regnskapet

Styret og organisasjonssjefen (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av regnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for regnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av regnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på regnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- Identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjons handlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjons handlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om organisasjonens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at organisasjonen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt regnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontroll handlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Bergen, 9. mars 2017

Advisor Revisjon AS

Ann-Mari M. Juvik

Statsautorisert revisor

Til kretstinget i Hordaland Idrettskrets

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Hordaland Idrettskrets sitt årsregnskap som viser et underskudd på kr 50 302. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av regnskapet*. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av styrets beretning for regnskapsåret 2017, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og organisasjonssjefs ansvar for regnskapet

Styret og organisasjonssjefen (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av regnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for regnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av regnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på regnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- Identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimater og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om organisasjonens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at organisasjonen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt regnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bergen, den 23. februar 2018

Advisor Revisjon AS

Ann-Mari M. Juvik
Statsautorisert revisor

Årsberetning for 2016

for

Hordaland idrettskrets

Regnskapet for driftsåret 2016 er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner.

Hordaland idrettskrets (HIK) er fellesorgan for all organisert idrett innen Hordaland fylke, og har sitt hovedkontor på Idrettens Hus i Bergen. HIKs formål er å legge til rette for sunn og god aktivitet i idrettslagene, og gjennom dette arbeide for å bedre folks helse og trivsel. 25 idrettsråd, 53 sær idretter med 810 ordinære idrettslag og 255 bedriftsidrettslag sorterer under HIK.

HIKs aktivitet er i hovedsak finansiert gjennom tilskudd fra Hordaland fylkeskommune, Norges idrettsforbund og eksterne inntekter der prosjektmidler utgjør en betydelig andel. Midlene anvendes i idrettskretsens arbeid i fylket innenfor aktivitetsområder som er definert som strategiske for bidragsyterne. Deler av tilskuddet anvendes også til å opprettholde en administrativ kompetanse på, og drift av, Idrettens Hus, og som direkte tilskudd til de enkelte særkretsene. Forutsetningene for fortsatt drift er således til stede, og regnskapet er gitt under denne forutsetning.

Olympiatoppen Vest (OLTV) er et regionalt kompetansesenter for toppidrett på Vestlandet, som rapporterer økonomisk til Hordaland idrettskrets. OLTV arbeider gjennom samlinger og utviklingsprogram for å øke kompetansen til trenerne for morgendagens og dagens topputøvere. OLTV skal skape utviklingsmiljø for unge lovende utøvere blant annet gjennom samarbeid med videregående skole og høyskole. Sammen med særkretsene og sær idrettene i regionen skal OLTV gjennom et faglig sterkt, levende og engasjert kompetansemiljø bidra til at Vestlandet får enda flere og bedre toppidrettsutøvere.

Pr.31.12.2016 hadde HIK 9 ansatte med 8,6 årsverk og OLTV hadde 6 ansatte med 4,1 årsverk. Utover dette leier en inn kompetanse etter behov.

Også i 2016 ble kretsen tildelt betydelige prosjektmidler til å videreutvikle prosjektene «Idrett og Skole» og «Inkludering flerkulturelle»

Idrettskretsens totale driftsresultat for 2016 var kr. 184 172 som tillegges egenkapitalen, herav utgjorde resultatet i OLTV kr. -21201.

Arbeidsmiljøet er godt, tilpasninger til arbeidssituasjonen vurderes og reguleres løpende til beste for organisasjonen. Idrettskretsen er sertifisert som Miljøfyrtårn bedrift. Den årlige undersøkelsen av de psykososiale arbeidsmiljø viser en stabilt god utvikling. Sykefraværet i idrettskretsen var i 2016 på 4,7%. Gjennom NIF er kretsen med i IA-avtalen (Inkluderende Arbeidsliv). Det har ikke vært ulykker eller skader på personer eller materiell i 2016. Idrettskretsen har som mål å være en arbeidsplass med full likestilling, og arbeider med det for øye at der ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Idrettskretsen arbeider aktivt for likestilling i våre underliggende organisasjonsledds styrende organer. I eget styre på 6 medlemmer er 3 kvinner og 3 menn. I tillegg er det 1 vararepresentant av hvert kjønn.

Idrettskretsen har etablert rutiner for kildesortering, og er i sin produksjon av informasjon og ved utsendelser bevisst på å begrense forurensingen av det ytre miljø.

Det har ikke intrådt forhold etter utgangen av året som har betydning for bedømmelsen av regnskapet.

Bergen, 9. mars 2017

Helge Johnsen
Leder

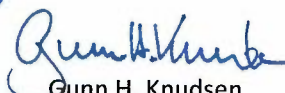

Gunn Berit L. Aarvik
Nestleder

Terje Valen
Styremedlem

Gjertrud Toft Erichsen
Styremedlem

Gunn H. Knudsen
Styremedlem

Robert-Andre Teikari
Styremedlem

Knut Songve
Org.sjef

Årsberetning for 2017

for

Hordaland idrettskrets

Regnskapet for driftsåret 2017 er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner.

Hordaland idrettskrets (HIK) er fellesorgan for all organisert idrett innen Hordaland fylke, og har sitt hovedkontor på Idrettens Hus i Bergen. HIKs formål er å legge til rette for sunn og god aktivitet i idrettslagene, og gjennom dette arbeide for å bedre folks helse og trivsel. 25 idrettsråd, 53 sær idretter med 814 ordinære idrettslag og 266 bedriftsidrettslag sorterer under HIK.

HIKs aktivitet er i hovedsak finansiert gjennom tilskudd fra Hordaland fylkeskommune, Norges idrettsforbund og eksterne inntekter der prosjektmidler utgjør en betydelig andel. Midlene anvendes i idrettskretsens arbeid i fylket innenfor aktivitetsområder som er definert som strategiske for bidragsyterne. Deler av tilskuddet anvendes også til å opprettholde en administrativ kompetanse på, og drift av, Idrettens Hus, og som direkte tilskudd til de enkelte særkretsene. Forutsetningene for fortsatt drift er således til stede, og regnskapet er gitt under denne forutsetning.

Olympiatoppen Vest (OLTV) er et regionalt kompetansesenter for toppidrett på Vestlandet, som rapporterer faglig til Olympiatoppen og økonomisk til Hordaland idrettskrets. OLTV arbeider gjennom samlinger og utviklingsprogram for å øke kompetansen til trenerne for morgendagens og dagens topputøvere. OLTV skal skape utviklingsmiljø for unge lovende utøvere blant annet gjennom samarbeid med videregående skole og høyskole. Sammen med særkretsene og sær idrettene i regionen skal OLTV gjennom et faglig sterkt, levende og engasjert kompetansemiljø bidra til at Vestlandet får enda flere og bedre toppidrettsutøvere.

Idrettscampus Bergen er etablert i 2017 gjennom en samarbeidsavtale mellom 8 aktører og ansettelse av en daglig leder. Hovedmålet med dette prosjektet er å styrke arbeidet med idrett, fysisk aktivitet og folkehelse i Hordaland gjennom å etablere møteplasser for kompetanseutvikling og -formidling. Økonomien i prosjektet sorterer under HIK. Prosjektets resultat for 2017 var et nullresultat, og ubrukte midler overføres til senere års bruk.

Pr. 31.12.2017 hadde HIK 9 ansatte med 8,8 årsverk, OLTV hadde 6 ansatte med 4,1 årsverk og Idrettscampus Bergen hadde 1 årsverk. Utover dette leier en inn kompetanse etter behov.

Også i 2017 ble kretsen tildelt betydelige prosjektmidler til å videreutvikle prosjektene «Idrett og Skole» og «Inkludering flerkulturelle»

Idrettskretsens totale driftsresultat for 2017 var et underskudd på kr. 50.302 som belastes egenkapitalen, herav utgjorde resultatet i OLTV kr. -116.685.

Arbeidsmiljøet er godt, tilpasninger til arbeidssituasjonen vurderes og reguleres løpende til beste for organisasjonen. Idrettskretsen er sertifisert som Miljøfyrtårn bedrift. Den årlige undersøkelsen av de

psykososiale arbeidsmiljø viser en stabilt god utvikling. Sykefraværet i idrettskretsen var i 2017 på 3,8 %. Gjennom NIF er kretsen med i IA-avtalen (Inkluderende Arbeidsliv). Det har ikke vært ulykker eller skader på personer eller materiell i 2017. Idrettskretsen har som mål å være en arbeidsplass med full likestilling, og arbeider med det for øye at der ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Idrettskretsen arbeider aktivt for likestilling i våre underliggende organisasjonsledds styrende organer. I eget styre på 6 medlemmer er 3 kvinner og 3 menn. I tillegg er det 1 vararepresentant av hvert kjønn.

Idrettskretsen har etablert rutiner for kildesortering, og er i sin produksjon av informasjon og ved utsendelser bevisst på å begrense forurensingen av det ytre miljø.

Det har ikke inntrådt forhold etter utgangen av året som har betydning for bedømmelsen av regnskapet.

Bergen, 30. januar 2018

Helge Johnsen
Leder

Gunn Berit L. Aarvik   Terje Valen
Nestleder   Styremedlem

Gjertrud Østervold Toft
Styremedlem

Gunn H. Knudsen
Styremedlem

Robert-Andre Teikari
Styremedlem

Knut Songve
Org.sjef

ÅRSBERETNING FRA KONTROLLKOMITEEN I HORDALAND IDRETTSKRETS FOR 2016

I henhold til NIFs lov § 2-12 avgir kontrollkomiteen herved sin beretning til idrettskretstinget.

Det har vært avholdt ett møte i kontrollkomiteen i 2016.

Kontrollkomiteen skal føre tilsyn med idrettskretsens økonomi. Kontrollkomiteen skal påse at idrettskretsens midler er anvendt i henhold til lover, vedtak, bevilgninger og økonomiske rammer, samt at de foretatte økonomiske disposisjoner er i samsvar med idrettskretsens lov og beslutninger fattet av idrettskretstinget. Kontrollkomiteen skal videre forsikre seg om at idrettskretsens interne økonomiske kontroll er hensiktsmessig og forsvarlig.

Kontrollkomiteen skal påse at idrettskretsens regnskapsføring er pålitelig og at dets årsregnskap og delårsrapporter gir et korrekt uttrykk for idrettskretsens drift og finansielle stilling. Kontrollkomiteen skal ved gjennomgang av regnskapene vurdere idrettskretsens finansielle stilling, forvaltning og drift.

Kontrollkomiteen har fått adgang til samtlige regnskaper og de forskjellige styre- og utvalgsprotokoller samt andre dokumenter komiteen har funnet det nødvendig å gjennomgå, og har gjort seg kjent med avgitte rapporter fra den engasjerte revisor. Komiteen har fått alle opplysninger fra idrettskretsens administrasjon, styre og revisor som komiteen har bedt om.

Kontrollkomiteen har ingen merknader til det fremlagte årsregnskapet.

Kontrollkomiteen har gjennomgått styrets årsberetning for 2016 og det styrebehandlede årsregnskapet for 2016. Styrets beretning og årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven. Kontrollkomiteen har fått seg forelagt revisjonsberetningen for 2016, og revisor har avgitt «ren» beretning.

Kontrollkomiteen avgir med dette beretning til idrettskretstinget om sin gjennomgåelse av årsregnskapet/årsregnskapene og idrettskretsen anliggender for øvrig, herunder budsjetter og budsjettoppfølging, forvaltning generelt og styrets arbeid/beretning. Det materialet kontrollkomiteen har fått seg forelagt gir ikke foranledning til særlige bemerkninger utover det som fremgår av denne beretning.

Kontrollkomiteen anbefaler at styrets beretning og idrettskretsens årsregnskap for 2016 godkjennes av idrettskretstinget.

Dato: 31.05.2017

Marit Pedersen

Svein Brunvatne

ÅRSBERETNING FRA KONTROLLKOMITEEN I HORDALAND IDRETTSKRETS FOR 2017

I henhold til NIFs lov § 2-12 avgir kontrollkomiteen herved sin beretning til idrettskretstinget.

Det har vært avholdt ett møte i kontrollkomiteen i 2017.

Kontrollkomiteen skal føre tilsyn med idrettskretsens økonomi. Kontrollkomiteen skal påse at idrettskretsens midler er anvendt i henhold til lover, vedtak, bevilgninger og økonomiske rammer, samt at de foretatte økonomiske disposisjoner er i samsvar med idrettskretsens lov og beslutninger fattet av idrettskretstinget. Kontrollkomiteen skal videre forsikre seg om at idrettskretsens interne økonomiske kontroll er hensiktsmessig og forsvarlig.

Kontrollkomiteen skal påse at idrettskretsens regnskapsføring er pålitelig og at dets årsregnskap og delårsrapporter gir et korrekt uttrykk for idrettskretsens drift og finansielle stilling. Kontrollkomiteen skal ved gjennomgang av regnskapene vurdere idrettskretsens finansielle stilling, forvaltning og drift.

Kontrollkomiteen har fått adgang til samtlige regnskaper og de forskjellige styre- og utvalgsprotokoller samt andre dokumenter komiteen har funnet det nødvendig å gjennomgå, og har gjort seg kjent med avgitte rapporter fra den engasjerte revisor. Komiteen har fått alle opplysninger fra idrettskretsens administrasjon, styre og revisor som komiteen har bedt om.

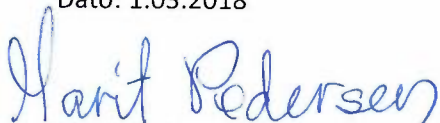
Kontrollkomiteen har ingen merknader til det fremlagte årsregnskapet.

Kontrollkomiteen har gjennomgått styrets årsberetning for 2017 og det styrebehandlete årsregnskapet for 2016. Styrets beretning og årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven. Kontrollkomiteen har fått seg forelagt revisjonsberetningen for 2017, og revisor har avgitt «ren» beretning.

Kontrollkomiteen avgir med dette beretning til idrettskretstinget om sin gjennomgåelse av årsregnskapet/årsregnskapene og idrettskretsen anliggender for øvrig, herunder budsjetter og budsjettoppfølging, forvaltning generelt og styrets arbeid/beretning. Det materialet kontrollkomiteen har fått seg forelagt gir ikke foranledning til særlige bemerkninger utover det som fremgår av denne beretning.

Kontrollkomiteen anbefaler at styrets beretning og idrettskretsens årsregnskap for 2017 godkjennes av idrettskretstinget.

Dato: 1.03.2018

Marit Pedersen

Svein Brunvatne

· Glede
· Fellesskap
· Helse
· Ærlighet
·
· Frivillighet
· Demokrati
· Lojalitet
· Likeverd
·

NORGES
IDRETTSFORBUND
Hordaland idrettskrets

HORDALAND IDRETTSKRETS

Besøksadresse: Kniksens Plass 3 - Postadresse: Postboks 6143, 5892 Bergen

www.idrettsforbundet.no/hordaland - facebook.com/hordalandidrettskrets

e-post hordaland@idrettsforbundet.no - telefon 55 59 58 00